

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A.

**Jednostkowe sprawozdanie finansowe
za okres zakończony 31.12.2016 roku**

Sprawozdanie sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej

SPIS TREŚCI

Wybrane dane finansowe	3
Rachunek zysków i strat.....	4
Sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
Sprawozdanie z sytuacji finansowej (Bilans)	6
Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych.....	8
Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych.....	9
1. Informacje ogólne	10
2. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	13
2.1. Profesjonalny osąd	13
2.2. Niepewność szacunków.....	13
3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	13
4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekty błędów	14
5. Zmiany w istniejących standardach oraz nowe regulacje nie obowiązujące dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 roku	15
6. Istotne zasady rachunkowości	18
6.1. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach.....	18
6.2. Przychody	18
6.3. Zysk netto na akcję	18
6.4. Leasing	18
6.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej	19
6.6. Koszty finansowania zewnętrznego	19
6.7. Odprawy emerytalne.....	19
6.8. Płatności w formie akcji własnych	20
6.9. Podatki	20
6.10. Rzeczowe aktywa trwałe	21
6.11. Nieruchomości inwestycyjne.....	22
6.12. Wartości niematerialne.....	22
6.13. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych.....	23
6.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	23
6.15. Zapasy	24
6.16. Aktywa finansowe.....	24
6.17. Utrata wartości aktywów finansowych.....	25
6.18. Wbudowane instrumenty pochodne	26
6.19. Pochodne instrumenty finansowe	26
6.20. Rachunkowość zabezpieczeń	26
6.21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	27
6.22. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.....	27
6.23. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne	27
6.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	27
6.25. Rezerwy.....	28
7. Informacje dotyczące segmentów działalności	28
8. Sezonowość działalności	28
9. Przychody i koszty	29
9.1. Przychody ze sprzedaży i struktura geograficzna.....	29
9.2. Pozostałe przychody operacyjne	29
9.3. Pozostałe koszty operacyjne.....	29
9.4. Przychody finansowe	30
9.5. Koszty finansowe.....	30
9.6. Koszty według rodzajów.....	30
9.7. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat	30
9.8. Koszty świadczeń pracowniczych	31
10. Podatek dochodowy.....	31
10.1. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej.....	31
10.2. Odroczony podatek dochodowy	32
11. Rozliczenia podatkowe.....	33
12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	33

13. Zysk przypadający na jedną akcję	33
14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	34
15. Leasing	34
15.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	34
15.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego i umów dzierżawy z opcją zakupu	34
15.3. Należności z tytułu leasingu operacyjnego	35
16. Świadczenia pracownicze	35
16.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	35
17. Rzeczowe aktywa trwałe	36
18. Nieruchomości inwestycyjne	38
19. Wartości niematerialne	39
20. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	40
21. Długoterminowe aktywa finansowe	40
21.1. Testy na utratę wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych	42
22. Zapasy	43
23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe	43
24. Rozliczenia międzyokresowe	44
25. Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	45
26. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	45
27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	45
28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe	46
28.1. Kapitał podstawowy	46
28.2. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	46
28.3. Niepodzielony wynik finansowy i ograniczenia w wypłacie dywidendy	47
28.4. Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji	47
29. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	48
30. Rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe	50
31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)	51
32. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów pochodnych	51
33. Zobowiązania warunkowe	51
34. Sprawy sądowe	53
35. Informacje o podmiotach powiązanych	53
35.1. Transakcje z podmiotami zależnymi	53
36. Instrumenty finansowe	56
36.1. Wartość bilansowa	56
36.2. Wartość godziwa	58
36.3. Hierarchia wartości godziwej	58
36.4. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat dotyczących instrumentów finansowych ujęte w rachunku zysków i strat	60
37. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	62
37.1. Ryzyko stopy procentowej	62
37.2. Ryzyko walutowe	63
37.3. Ryzyko kredytowe	66
37.4. Ryzyko związane z płynnością	66
38. Zarządzanie kapitałem	67
38.1. Transakcje z udziałem Zarządu, kluczowego kierownictwa lub członków ich najbliższych rodzin	67
38.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Spółkę	69
38.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	69
38.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki	69
38.5. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych	70
39. Struktura zatrudnienia	70
40. Zdarzenia następujące po bilansowym zakończeniu okresu sprawozdawczego	70

Wybrane dane finansowe

	w tys. PLN		w tys. EUR	
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług	1 104 556	954 706	252 430	228 137
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	111 235	82 402	25 421	19 691
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	118 628	88 608	27 111	21 174
Zysk (strata) okresu	97 195	77 936	22 212	18 624
Całkowite dochody netto okresu	84 562	78 799	19 325	18 830
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	164 546	73 448	37 604	17 551
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(171 311)	(43 977)	(39 151)	(10 509)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	13 475	(31 701)	3 080	(7 575)
Zwiększenie/ Zmniejszenie netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	6 710	(2 230)	1 533	(533)
Liczba akcji (w szt.)	23 901 084	23 901 084	23 901 084	23 901 084
Zadeklarowana lub wypłacona dywidenda na jedną akcję (w zł /EUR)	1,00	2,00	0,23	0,48
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł/ EUR)	4,07	3,26	0,93	0,78
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Suma aktywów	841 140	681 394	190 131	159 895
Zobowiązania razem	342 449	243 364	77 407	57 108
Zobowiązania długoterminowe	156 946	20 563	35 476	4 825
Zobowiązania krótkoterminowe	185 503	222 801	41 931	52 282
Kapitał własny	498 691	438 030	112 724	102 788
Kapitał zakładowy	23 901	23 901	5 403	5 609
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł /EUR)	20,86	18,33	4,72	4,30

Rachunek zysków i strat

		Za okres sprawozdawczy zakończony	
		31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Działalność kontynuowana	Nota		
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	9.1.	1 082 796	945 906
Przychody ze sprzedaży usług	9.1.	21 760	8 800
Przychody ze sprzedaży		1 104 556	954 706
Koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów	9.6.	(661 275)	(603 876)
Koszt własny sprzedanych usług	9.6.	(15 230)	(4 315)
Koszt własny sprzedaży		(676 505)	(608 191)
Zysk brutto ze sprzedaży		428 051	346 515
Pozostałe przychody operacyjne	9.2.	3 119	6 316
Koszty sprzedaży	9.6.	(263 892)	(217 528)
Koszty ogólnego zarządu	9.6.	(47 456)	(35 756)
Pozostałe koszty operacyjne	9.3.	(8 587)	(17 145)
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		111 235	82 402
Przychody finansowe	9.4.	11 303	6 411
Koszty finansowe	9.5.	(4 023)	(2 460)
Zysk (strata) z pochodnych instrumentów finansowych	36.2.	113	2 255
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		118 628	88 608
Podatek dochodowy	10.	(21 433)	(10 672)
Zysk (strata) okresu z działalności kontynuowanej		97 195	77 936
Działalność zaniechana		-	-
Zysk (strata) okresu z działalności zaniechanej		-	-
Zysk (strata) okresu		97 195	77 936
Zysk (strata) na jedną akcję za okres (w złotych):	13.		
– podstawowy		4,07	3,28
– rozwodniony		4,07	3,28

Sprawozdanie z całkowitych dochodów

		Za okres sprawozdawczy zakończony	
		31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
	Nota		
Zysk (strata) okresu		97 195	77 936
Inne całkowite dochody netto, w tym:		(12 633)	863
Pozycje, które w przyszłości nie zostaną zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat		1 291	192
Przeszacowanie zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	16.1.	280	237
Podatek odroczony dotyczący świadczeń pracowniczych		(53)	(45)
Program motywacyjny	37.1.	1 064	-
Pozycje, które w przyszłości mogą zostać zreklasyfikowane do rachunku zysków i strat		(13 924)	671
Rachunkowość zabezpieczeń		(17 189)	821
Podatek dochodowy dotyczący rachunkowości zabezpieczeń		3 265	(150)
Całkowite dochody ogółem za okres		84 562	78 799

Sprawozdanie z sytuacji finansowej (Bilans)

	Nota	Stan na dzień 31 grudnia 2016	Stan na dzień 31 grudnia 2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe		466 362	293 050
Rzeczowe aktywa trwałe	17.	246 297	227 921
Wartości niematerialne	19.	968	1 124
Nieruchomości inwestycyjne	18.	-	-
Aktywa finansowe	21.	215 459	64 005
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10.2.	3 638	-
Aktywa obrotowe		374 778	388 344
Zapasy	22.	143 247	138 879
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	23.	173 482	184 243
Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	25.,36.2.	-	5 673
Należności z tytułu podatku dochodowego		-	-
Rozliczenia międzyokresowe	24.	2 497	2 859
Aktywa finansowe	26.	2 960	10 844
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	27.	52 592	45 846
SUMA AKTYWÓW		841 140	681 394
PASYWA			
Kapitał własny		498 691	438 030
Kapitał podstawowy	28.1.	23 901	23 901
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		113 214	113 214
Kapitał rezerwowý z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	28.2.	(9 328)	4 596
Kapitał z połączenia		(1 073)	(1 073)
Program motywacyjny	37.1.	2 354	1 290
Pozostałe kapitały rezerwowe	28.2.	248 859	194 824
Zyski zatrzymane	28.3.	120 764	101 278
Zobowiązania długoterminowe		156 946	20 563
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	29.	152 808	11 094
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10.2.	-	4 871
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	16.1.,30.	3 283	3 330
Rozliczenia międzyokresowe	30.	13	37
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	15.	842	1 231
Pozostałe zobowiązania finansowe		-	-
Zobowiązania krótkoterminowe		185 503	222 801
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	31.	97 962	80 615
Bieżąca część oprocentowanych kredytów bankowych, pożyczek i papierów wartościowych	29.	6 729	103 535
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego	31.	10 176	3 598
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	32.	11 517	-
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	30.	58 043	34 054
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	15.	1 076	999
Zobowiązania razem		342 449	243 364
SUMA PASYWÓW		841 140	681 394

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31 grudnia 2016	31 grudnia 2015
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk/(strata) okresu	97 195	77 936
Korekty o pozycje:	67 351	(4 488)
Amortyzacja	20 782	19 282
(Zyski) /straty z tytułu różnic kursowych	4 057	1 186
Odsetki i dywidendy netto	(8 995)	(4 330)
(Zysk)/strata z działalności inwestycyjnej	236	(106)
Zmiana wyceny pochodnych instrumentów finansowych	3 266	(151)
Zmiana stanu należności	10 780	(39 692)
Zmiana stanu zapasów	(4 368)	10 134
Zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem kredytów i pożyczek	17 953	17 709
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	20 389	6 359
Zmiana stanu rezerw	(4 925)	(6 115)
Podatek dochodowy zapłacony	(20 151)	(26 009)
Podatek bieżący wykazany w rachunku zysków i strat	26 730	16 938
Rezerwa na świadczenia emerytalne	533	307
Wycena programu motywacyjnego	1 064	-
Inne korekty	-	-
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	164 546	73 448
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	233	1 296
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(40 077)	(37 547)
Nabycie aktywów finansowych	(95 312)	(86)
Dywidendy otrzymane	10 290	5 418
Odsetki otrzymane	333	56
Udzielone pożyczki	(94 542)	(13 134)
Splata udzielonych pożyczek	47 714	20
Pozostałe wpływy inwestycyjne	50	-
Pozostałe wydatki inwestycyjne	-	-
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(171 311)	(43 977)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpłaty na kapitał	-	1 718
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów	100 030	33 603
Splata pożyczek/kredytów	(60 492)	(16 639)
Dywidendy wypłacone	(23 901)	(47 502)
Odsetki zapłacone	(1 850)	(1 163)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu	(312)	(1 718)
Pozostałe wpływy finansowe	-	-
Pozostałe wydatki finansowe	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	13 475	(31 701)
Zwiększenie (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	6 710	(2 230)
Różnice kursowe netto	(37)	23
Środki pieniężne na początek okresu	45 846	48 099
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	52 593	45 846
o ograniczonej możliwości dysponowania	-	-

Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane/ (straty) niepokryte	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z połączenia	Program motywacyjny	Razem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	23 901	113 214	101 278	4 596	194 824	(1 073)	1 290	438 030
Zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2016 roku po korektach	23 901	113 214	101 278	4 596	194 824	(1 073)	1 290	438 030
Odpis wyniku lat ubiegłych na kapitał rezerwowy	-	-	(54 035)	-	54 035	-	-	-
Wypłata dywidendy za 2015 rok	-	-	(23 901)	-	-	-	-	(23 901)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	227	-	-	-	-	227
Wynik bieżący	-	-	97 195	-	-	-	-	97 195
Rachunkowość zabezpieczeń	-	-	-	(13 924)	-	-	-	(13 924)
Wycena programu motywacyjnego	-	-	-	-	-	-	1 064	1 064
Całkowite dochody za okres	-	-	97 422	(13 924)	-	-	1 064	84 562
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	23 901	113 214	120 764	(9 328)	248 859	(1 073)	2 354	498 691

Sprawozdanie ze zmian w kapitałach własnych

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane/ (straty) niepokryte	Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających	Pozostałe kapitały rezerwowe	Kapitał z połączenia	Program motywacyjny	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	23 751	111 646	97 762	3 925	167 714	(1 073)	1 290	405 015
Zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekty błędów	-	-	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2015 roku po korektach	23 751	111 646	97 762	3 925	167 714	(1 073)	1 290	405 015
podwyższenie kapitału zakładowego Spółki	150	-	-	-	-	-	-	150
Odpis wyniku lat ubiegłych na kapitał rezerwowy	-	-	(27 110)	-	27 110	-	-	-
rozliczenie programu motywacyjnego AKCJE SERII G	-	1 568	-	-	-	-	-	1 568
Wypłata dywidendy za 2014 rok	-	-	(47 502)	-	-	-	-	(47 502)
Rezerwy na świadczenia pracownicze	-	-	192	-	-	-	-	192
Wynik bieżący	-	-	77 936	-	-	-	-	77 936
Rachunkowość zabezpieczeń	-	-	-	671	-	-	-	671
Całkowite dochody za okres	-	-	78 128	671	-	-	-	78 799
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	23 901	113 214	101 278	4 596	194 824	(1 073)	1 290	438 030

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe Fabryk Mebli „FORTE” S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony 31 grudnia 2015 roku.

FABRYKI MEBLI „FORTE” S.A. powstała z przekształcenia FABRYK MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. w Spółkę akcyjną w dniu 9 grudnia 1994 r. Pierwotnie tj. od dnia 17 czerwca 1992 r. Spółka prowadziła działalność pod firmą „FORTE” Sp. z o. o. w dniu 25 listopada 1993 r. na mocy aktu notarialnego nastąpiło przyłączenie „FORTE” Sp. z o. o. do Spółki pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. Pod nazwą FABRYKI MEBLI „FORTE” Sp. z o. o. Spółka prowadziła działalność, aż do czasu przekształcenia w Spółkę akcyjną.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego (dawniej XXI Wydział Gospodarczy), pod numerem KRS 21840.

Spółce dominującej nadano numer statystyczny REGON: 550398784.

Czas trwania Spółki jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działania Spółki jest:

- produkcja mebli,
- świadczenie usług w zakresie marketingu, promocji, organizacji wystaw, konferencji,
- prowadzenie działalności handlowej w kraju oraz za granicą.

Skład Zarządu Spółki

Skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2016:

- Maciej Formanowicz – Prezes Zarządu
- Mariusz Jacek Gazda – Członek Zarządu
- Gert Coopmann – Członek Zarządu
- Klaus Dieter Dahlem - Członek Zarządu
- Maria Małgorzata Florczuk – Członek Zarządu

Zmiany w składzie Zarządu Spółki

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły zmiany w składzie Zarządu Spółki.

Identyfikacja oraz zatwierdzenie sprawozdania finansowego.

Spółka sporządziła sprawozdanie finansowe za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji w dniu 20 marca 2017 roku.

Inwestycje Spółki

Spółka posiada inwestycje w następujących jednostkach zależnych i współzależnych:

Jednostki zależne	Siedziba	Zakres działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
			31.12.2016	31.12.2015
MV Forte GmbH	Erkelenz (Niemcy)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
Forte Möbel AG	Baar (Szwajcaria)	Przedstawicielstwo handlowe	99%	99%
Forte Baldai UAB	Wilno (Litwa)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
Forte SK S.r.o	Bratysława (Słowacja)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
Forte Furniture Ltd.	Preston (Wielka Brytania)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%

Forte Iberia S.I.u.	Walencja (Hiszpania)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
Forte Mobilier S.a.r.l.	Lyon (Francja)	Przedstawicielstwo handlowe	100%	100%
Forte Mobila S.r.l.*****	Bacau (Rumunia)	Przedstawicielstwo handlowe	-	100%
Kwadrat Sp. z o.o.	Bydgoszcz	Obsługa nieruchomości i wynajem	81%	77,01%
<i>*Galeria Kwadrat Sp. z o.o.</i>	<i>Bydgoszcz</i>	<i>Zarządzanie nieruchomościami</i>	<i>81%</i>	<i>77,01%</i>
TM Handel Sp. z o.o.	Warszawa	Doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania	100%	100%
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A.	Ostrów Mazowiecka	Kupno, sprzedaż i zarządzanie nieruchomościami, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania	100%	100%
<i>**Fort Investment Sp. Z o.o.</i>	<i>Ostrów Mazowiecka</i>	<i>Kupno, sprzedaż i zarządzanie nieruchomościami, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności i zarządzania</i>	<i>100%</i>	<i>100%</i>
TANNE Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność wytwórcza	100%	100%
DYSTRI-FORTE Sp. z o. o.	Warszawa	Magazynowanie i przechowywanie towarów	100%	100%
ANTWERP Sp. z o.o.	Warszawa	Działalność firm centralnych i holdingów	100%	100%
ANTWERP Sp. z o.o. spółka jawna****	Wrocław	Dzierżawa własności intelektualnej, zarządzanie nieruchomościami	-	100%
TERCEIRA Sp. z o.o.***	Warszawa	Dzierżawa własności intelektualnej, wynajem i zarządzanie nieruchomościami	100%	100%
FORESTIVO Sp. z o.o.	Suwałki	Handel surowcami do produkcji płyty wiórowej	50%	-

* spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od Kwadrat Sp. z o.o.

** spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od TM Handel Sp. z o.o.

*** spółka pośrednio powiązana - 100% zależna od ANTWERP Sp. z o.o. spółka jawna, od dnia 26.07.2016 roku bezpośrednio powiązana

**** spółka z dniem 29.07.2016 roku została wykreślona z rejestru przedsiębiorców

***** spółka z dniem 05.02.2016 roku została zlikwidowana.

Opis zmian dokonanych w składzie Grupy w ciągu okresu sprawozdawczego

W dniu 19 stycznia 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o przekształceniu spółki Antwerp Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo- Akcyjna w Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka jawna. Rejestracja zmiany formy prawnej nastąpiła w dniu 01 marca 2016. W dniu 31 maja 2016 roku Zgromadzenie Wspólników Antwerp Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka jawna podjęło decyzję w przedmiocie rozwiązania Spółki bez prowadzenia likwidacji i dokonania podziału jej majątku pomiędzy wspólników. W związku z powyższym, Fabryki Mebli „FORTE” S.A. w dniu 31 maja 2016 r. zawarła z Antwerp umowę przeniesienia na FORTE wszystkich 1 100 udziałów w kapitale zakładowym spółki pod firmą Terceira Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie o wartości nominalnej 50 zł. każdy i łącznej wartości nominalnej 55 tys. zł., które stanowią 100% kapitału zakładowego Terceira Sp. z o.o. . Na dzień 31 maja 2016 r. wartość udziałów wynosiła łącznie 207.605 tys. zł. W dniu 26 lipca 2016 roku Antwerp Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowo-Akcyjna została wykreślona z rejestru przedsiębiorców.

W dniu 22 stycznia 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki Kwadrat Sp. z o.o. z kwoty 4 763 tys. zł. do 5 763 tys. zł. poprzez utworzenie 1000 nowych udziałów o wartości nominalnej po 1 000 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 1 000 tys. zł. 100% nowo utworzonych

udziałów objęły Fabryki Mebli „FORTE” S.A. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego nastąpiła w dniu 17 marca 2016. Po zmianie procentowy udział Spółki w kapitałach Kwadrat sp. z o.o. wzrósł z 77,01 % do 81%.

W dniu 5 lutego 2016 roku Zarząd Spółki powziął informację o zakończeniu z dniem 5 lutego 2016 r. postępowania upadłościowego spółki zależnej FORTE MOBILA S.R.L. z siedzibą w Bacau (Rumunia).

W dniu 5 lutego 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. z kwoty 5 tys. zł. do 55 tys. zł. poprzez utworzenie 100 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 3 995 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu pieniężnego ponad wartość nominalną objętych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy Spółki. 100% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. objęły Fabryki Mebli „FORTE” S.A. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego nastąpiła w dniu 29 lutego 2016.

W dniu 5 lutego 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki TANNE Sp. z o.o. z kwoty 5 tys. zł. do 55 tys. zł. poprzez utworzenie 100 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 3 495 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu pieniężnego ponad wartość nominalną objętych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy Spółki. 100% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym TANNE Sp. z o.o. objęły Fabryki Mebli „FORTE” S.A.

W dniu 15 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy dla M.ST Warszawy, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego spółki TERCEIRA Sp. z o.o. z 5 tys. zł. do 55 tys. zł. 100% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym TERCEIRA Sp. z o.o. objęła ANTWERP Sp. z o.o. -XXXIV-S.K.A w zamian za wkład pieniężny w kwocie 207 600 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu pieniężnego nad wartość nominalną objętych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy spółki.

W dniu 15 marca 2016 roku Fabryki Mebli FORTE SA powołały wspólnie z firmą AM&HP Sp. z o.o. spółkę zależną FORESTIVO Sp. z o.o. z siedzibą w Suwałkach, której głównym przedmiotem działalności ma być zapewnianie surowca do produkcji płyt wiórowych. Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 tys. zł. i dzieli się na 1000 udziałów o wartości nominalnej 200 zł każdy. Fabryki Mebli „FORTE” S.A. posiadają 50 % udział w nowo utworzonej Spółce. Zarejestrowanie w KRS nastąpiło w dniu 15.06.2016 roku.

W dniu 5 maja 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki TANNE sp. z o.o. z kwoty 55 tys. zł. do 60 tys. zł. poprzez utworzenie 10 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 12 000 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu pieniężnego ponad wartość nominalną objętych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy Spółki. 100% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym TANNE Sp. z o.o. objęły Fabryki Mebli „FORTE” S.A.

W dniu 10 maja 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki Galeria Kwadrat Sp. z o.o. z kwoty 17 305 tys. zł. do 17 310 tys. zł. poprzez utworzenie 100 nowych udziałów o wartości nominalnej po 50 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 1 000 tys. zł. 100% nowo utworzonych udziałów objęła Spółka Kwadrat Sp. z o.o.. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego nastąpiła w dniu 22 lipca 2016 roku.

W dniu 13 czerwca 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki TANNE Sp. z o.o. z kwoty 60 tys. zł. do 100 tys. zł. poprzez utworzenie 80 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 54 505 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu pieniężnego ponad wartość nominalną objętych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy Spółki. 100% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym TANNE Sp. z o.o. objęły Fabryki Mebli „FORTE” S.A.

W dniu 8 września 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki TANNE Sp. z o.o. z kwoty 100 tys. zł. do 120 tys. zł. poprzez utworzenie 40 nowych udziałów o wartości nominalnej po 500 zł każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 20 000 tys. zł. Nadwyżka wartości wkładu pieniężnego ponad wartość nominalną objętych udziałów została przekazana na kapitał zapasowy Spółki. 100% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym TANNE Sp. z o.o. objęły Fabryki Mebli „FORTE” S.A. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego nastąpiła w dniu 10 listopada 2016 roku.

W dniu 21 października 2016 roku została podjęta uchwała Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki Forte Iberia S.l.u. Hiszpania z kwoty 15 tys. EUR do 65 tys. EUR poprzez utworzenie 50 tys.

nowych udziałów o wartości nominalnej po 1 EUR każdy w zamian za wkład pieniężny w kwocie 50 tys. EUR. Rejestracja podwyższenia kapitału zakładowego nastąpiła w dniu 3 listopada 2016 roku.

2. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

2.1. Profesjonalny osąd

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa.

Klasyfikacja umów leasingowych

Spółka dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i korzyść z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowego majątku trwałego oraz wartości niematerialnych. Spółka corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności na podstawie bieżących szacunków.

2.2. Niepewność szacunków

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym.

Utrata wartości aktywów

Spółka przeprowadziła analizę utraty wartości zapasów. Skutki przeprowadzonej wyceny zapasów zaprezentowano w nocie 22. do sprawozdania finansowego.

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek wyceny się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Sposób ustalenia wartości godziwej poszczególnych instrumentów finansowych został przedstawiony w nocie 35.2.

Wycena rezerw

Rezerwy z tytułu świadczeń pracowniczych zostały oszacowane za pomocą metod aktuarialnych. Przyjęte w tym celu założenia zostały przedstawione w nocie 16.1.

Składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione.

3. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuacji działalności przez Spółkę w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

Niniejsze sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych, a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tysięcy zł.).

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, za wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych, pochodnych instrumentów finansowych oraz aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez wynik finansowy.

W celu pełnego zrozumienia sytuacji finansowej i wyników działalności Fabryk Mebli „FORTE” S.A. jako Jednostki Dominującej w Grupie Kapitałowej niniejsze sprawozdanie finansowe powinno być czytane łącznie z rocznym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym za okres zakończony 31 grudnia 2016 r.

Sprawozdania te będą dostępne na stronie internetowej Spółki pod adresem www.forte.com.pl w terminie zgodnym z raportem bieżącym dotyczącym terminów przekazania raportu rocznego i skonsolidowanego raportu rocznego za 2016 rok.

Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Spółkę działalność, w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE.

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Waluta pomiaru i waluta sprawozdań finansowych

Walutą pomiaru Spółki oraz walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

4. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości oraz korekty błędu

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za 2016 roku są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za 2015 rok, z wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

Następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej obowiązują od 1 stycznia 2016 roku:

- Zmiany w MSSF 11 Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach
- Zmiany w MSR 16 i MSR 38 Wyjaśnienia w zakresie akceptowanych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji
- Zmiany w MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: Rośliny Produkcyjne
- Zmiany w MSR 27: Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2012-2014)
- Zmiany w MSR 1: Inicjatywa w sprawie ujawnień

Główne konsekwencje zastosowania nowych regulacji:

- Zmiany w MSSF 11 Ujmowanie nabycia udziałów we wspólnych działaniach

Zmiany w MSSF 11 zostały opublikowane w dniu 6 maja 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Celem zmian jest przedstawienie szczegółowych wytycznych wyjaśniających sposób ujęcia transakcji nabycia udziałów we wspólnych działaniach, które stanowią przedsięwzięcie. Zmiany wymagają, aby stosować zasady identyczne do tych, które stosowane są w przypadku połączeń jednostek.

Zastosowanie zmienionego standardu nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki .

- Zmiany w MSR 16 i MSR 38 Wyjaśnienia w zakresie akceptowanych metod ujmowania umorzenia i amortyzacji

Zmiany w MSSF 16 Rzeczowe aktywa trwałe i MSR 38 Wartości niematerialne zostały opublikowane w dniu 12 maja 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana stanowi dodatkowe wyjaśnienia w stosunku do dozwolonych do stosowania metod amortyzacji. Celem zmian jest wskazanie, że metoda naliczania umorzenia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych oparta na przychodach nie jest właściwa, jednak w przypadku wartości niematerialnych metoda ta może być zastosowana w określonych okolicznościach.

Zastosowanie zmienionego standardu nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki .

- Zmiany w MSR 16 i MSR 41 Rolnictwo: Rośliny Produkcyjne

Zmiany w MSSF 16 i 41 zostały opublikowane w dniu 30 czerwca 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiana ta wskazuje, że rośliny produkcyjne powinny być ujmowane w taki sam sposób jak rzeczowe aktywa trwałe w zakresie MSR 16. w związku z powyższym rośliny produkcyjne należy rozpatrywać poprzez pryzmat MSR 16, zamiast MSR 41. Produkty rolne wytwarzane przez rośliny produkcyjne nadal podlegają pod zakres MSR 41.

Zastosowanie zmienionego standardu nie ma wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki .

- Zmiany w MSR 27: Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych

Zmiany w MSR 27 zostały opublikowane w dniu 12 sierpnia 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Zmiany przywracają w MSSF opcję ujmowania w jednostkowych sprawozdaniach finansowych inwestycji w jednostki zależne, wspólne przedsięwzięcia i jednostki stowarzyszone za pomocą metody praw własności. w przypadku wyboru tej metody należy ją stosować dla każdej inwestycji w ramach danej kategorii.

Zastosowanie zmienionego standardu nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki .

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2012-2014)

W dniu 25 września 2014 r. w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 4 standardów:

- MSSF 5 Aktywa przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana, w zakresie przeklasyfikowania aktywów lub grupy do zbycia z „przeznaczonych do sprzedaży” do „posiadanych w celu przekazania właścicielom” i odwrotnie,
- MSSF 7 Instrumenty finansowe: ujawnienia, m.in. w zakresie zastosowania zmian do MSSF 7 odnośnie kompensowania aktywów i zobowiązań finansowych do śródrocznych skróconych sprawozdań finansowych,
- MSR 19 Świadczenia pracownicze, w zakresie waluty „obligacji korporacyjnych wysokiej jakości” wykorzystywanych do ustalenia stopy dyskonta,
- MSR 34 Śródroczna sprawozdawczość finansowa, w zakresie doprecyzowania, w jaki sposób wskazać, że ujawnienia wymagane przez par. 16A MSR 34 zostały zamieszczone w innym miejscu raportu śródrocznego.

Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub później. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionych standardów nie ma istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, z wyjątkiem poprawki do MSR 34, która może skutkować dodatkowymi ujawnieniami w śródrocznych sprawozdaniach finansowych Spółki.

- Zmiany w MSR 1: Inicjatywa w sprawie ujawnień

W dniu 18 grudnia 2014 roku w ramach dużej inicjatywy mającej na celu poprawę prezentacji i ujawnień w raportach finansowych opublikowano zmiany do MSR 1. Zmiany te mają służyć dalszemu zachęcaniu jednostek do stosowania profesjonalnego osądu w określaniu jakie informacje ujawnić w ich sprawozdaniach finansowych. Przykładowo, zmiany doprecyzowują, że istotność dotyczy całości sprawozdań finansowych oraz, że zawarcie nieistotnych informacji może zredukować użyteczność ujawnień stricte finansowych. Ponadto, zmiany doprecyzowują, że jednostki powinny stosować profesjonalny osąd przy określaniu w jakim miejscu i w jakiej kolejności prezentować informacje przy ujawnianiu informacji finansowych.

Opublikowanym zmianom towarzyszą też zmiany w MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych, który zwiększa wymogi ujawnień odnośnie przepływów z działalności finansowej oraz środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jednostki (szczegóły poniżej).

Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie ma istotnego wpływu na jej sprawozdanie finansowe.

W sprawozdaniu finansowym, dokonane przez Zarząd istotne osądy w zakresie stosowanych przez Spółkę zasad rachunkowości i główne źródła szacowania niepewności były takie same jak opisane w Sprawozdaniu Finansowym za rok 2015.

Spółka nie dokonała korekty prezentacyjnej danych porównawczych.

5. Zmiany w istniejących standardach oraz nowe regulacje nie obowiązujące dla okresów rozpoczynających się od 1 stycznia 2016 roku

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie. Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- MSSF 9 Instrumenty finansowe

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza również nowy model rachunkowości zabezpieczeń w celu ujednolicenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Spółka zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2018 roku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- MSSF 14 Regulatory Deferral Accounts

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF. Grupa zastosuje nowy standard nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Ze względu na przejściowy charakter standardu Komisja Europejska

postanowiła nie rozpoczynać formalnej procedury zatwierdzenia standardu i poczekać na docelowy standard. Zastosowanie nowego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- **MSSF 15 Przychody z umów z klientami**

Nowy ujednolicony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku (pierwotnie 2017 roku) lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności, w MSR 18 Przychody, MSR 11 Umowy o usługę budowlaną oraz związanych z nimi interpretacjach. w dniu 11 września 2015 roku Rada Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości opublikowała projekt zmian w przyjętym standardzie odraczający o rok datę wejścia w życie tego standardu. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu. Grupa rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowego standardu.

- **MSSF 16 Leasing**

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcom wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowego standardu.

- **Zmiany w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28: Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku z konsolidacji**

Zmiany w MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 18 grudnia 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Ich celem jest doprecyzowanie wymogów w zakresie rachunkowości jednostek inwestycyjnych. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczony bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności. Spółka stosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia standardu. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania zmienionych standardów.

- **Zmiany w MSR 12: Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niezrealizowanych strat.**

Zmiany w MSR 12 zostały opublikowane w dniu 19 stycznia 2016 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Ich celem jest doprecyzowanie wymogów w zakresie ujmowania aktywów z tytułu podatku odroczonego dotyczących dłużnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- **Zmiany w MSR 7: Inicjatywa w sprawie ujawnień**

Zmiany w MSR 7 zostały opublikowane w dniu 29 stycznia 2016 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub później. Celem zmian było zwiększenie zakresu informacji przekazywanej odbiorcom sprawozdania finansowego w zakresie działalności finansowej jednostki poprzez dodatkowe ujawnienia zmian wartości bilansowej zobowiązań związanych z finansowaniem działalności jednostki. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, poza zmianą zakresu ujawnień prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

- **Doprecyzowanie zapisów MSSF 15: Przychody z umów z klientami**

Doprecyzowanie zapisów MSSF 15 zostało opublikowane w dniu 12 kwietnia 2016 roku i ma ono zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później (zgodnie z datą rozpoczęcia obowiązywania całego

standardu). Celem zmian w standardzie było wyjaśnienie wątpliwości pojawiających się w trakcie analiz przedwdrożeniowych odnośnie: identyfikacji zobowiązania do spełnienia świadczenia (performance obligation), wytycznych stosowania standardu w kwestii identyfikacji zleceniodawcy/agenta oraz przychodów z licencji dotyczących własności intelektualnej, czy wreszcie okresy przejściowego przy pierwszym zastosowaniu nowego standardu. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- Zmiany w MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

- Zmiany w MSSF 4: *Zastosowanie MSSF 9 "Instrumenty finansowe" w MSSF 4 "Umowy ubezpieczeniowe"* opublikowane w dniu 12 września 2016 roku.

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2014-2016*)

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa*, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,

- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie,

- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie przeważnie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (niektóre już dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r.) lub później. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionych standardów nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

- KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe*

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.

Spółka zastosuje nową interpretację od 1 stycznia 2018 roku. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wpływu zastosowania nowej interpretacji. Spółka rozpoczęła analizę skutków wdrożenia nowej interpretacji.

- Zmiana w MSR 40 *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych*

Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości. Spółka zastosuje zmieniony standard od 1 stycznia 2018 roku. Spółka ocenia, że zastosowanie zmienionego standardu nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez UE:

- MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts* opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku,
- MSSF 16 *Leasing* opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku,
- Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* opublikowane w dniu 11 września 2014 roku,

- Zmiany w MSR 12: *Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z tytułu niezrealizowanych strat* opublikowane w dniu 19 stycznia 2016 roku,
- Zmiany w MSR 7: *Inicjatywa w sprawie ujawnień* opublikowane w dniu 29 stycznia 2016 roku,
- Doprecyzowanie zapisów MSSF 15: *Przychody z umów z klientami* opublikowane w dniu 12 kwietnia 2016 roku,
- Zmiany w MSSF 2: *Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji* opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku,
- Zmiany w MSSF 4: *Zastosowanie MSSF 9 "Instrumenty finansowe" w MSSF 4 "Umowy ubezpieczeniowe"* opublikowane w dniu 12 września 2016 roku,
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2014-2016*) opublikowane w dniu 8 grudnia 2016 roku,
- KIMSF 22 *Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe*, opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku,
- Zmiana w MSR 40 *Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych*, opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku.

6. Istotne zasady rachunkowości

6.1. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Udziały i akcje w jednostkach zależnych, stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są według kosztu historycznego zgodnie z MSR 27 skorygowanego o odpisy z tytułu utraty wartości ustalone wg zasad określonych w MSR 36.

6.2. Przychody

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Sprzedaż towarów i produktów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Dywidendy

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, odpisywana do rachunku zysków i strat przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

6.3. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji Spółki w danym okresie sprawozdawczym.

6.4. Leasing

Spółka jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Spółkę zasadniczo całe ryzyko i korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w bilansie na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez szacowany okres użytkowania środka trwałego. Przy braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu

leasingu, dany składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub szacowany okres użytkowania.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego oraz późniejsze raty leasingowe ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Spółka jako leasingodawca

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Spółka jako leasingodawca zawiera umowy na wynajem lokali w nieruchomościach inwestycyjnych. Wpłaty z tytułu takich umów ujmowane są na bieżąco w przychodach w rachunku zysków i strat.

6.5. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

W przypadku jednostek, których walutą funkcjonalną jest złoty transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów / kosztów finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31 grudnia 2016 roku	31 grudnia 2015 roku
USD	4,1793	3,9011
EUR	4,4240	4,2615
CHF	4,1173	3,9394
GBP	5,1445	5,7862

6.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu środków trwałych są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia takiego środka. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

Pozostałe koszty finansowe ujmowane są jako koszt okresu.

6.7. Odprawy emerytalne

Zgodnie z zakładowymi systemami wynagradzania pracownicy Spółki mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika. Spółka tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą.

Według MSR 19 odprawy emerytalne są programami określonych świadczeń po okresie zatrudnienia. Wartość bieżąca tych zobowiązań na każdy dzień bilansowy jest obliczona przez niezależnego aktuariusza. Naliczone zobowiązania są równe zdyskontowanym płatnościom, które w przyszłości zostaną dokonane, z uwzględnieniem rotacji zatrudnienia i stopy wzrostu płac. Informacje demograficzne oraz informacje o rotacji zatrudnienia oparte są o dane historyczne.

Koszty świadczeń są podzielone na następujące składniki:

- koszty bieżącego zatrudnienia (zmiana rezerw wynikająca z narastania zobowiązań w ciągu okresu wynikającego z przyrastania stażów pracy oraz wieku pracowników)
- koszty odsetkowe (przyrost zobowiązań związany ze stopą procentową; jest produktem wartości zobowiązań z początku roku i stopy procentowej użytej do dyskonta)
- zysk/strata aktuarialna jest to zmiana wynikająca z różnic pomiędzy przyjętymi założeniami a ich realizacją oraz ze zmiany przyjętych do wyliczeń parametrów i założeń

Spółka prezentuje dwa pierwsze składniki kosztów określonych świadczeń w wyniku finansowym.

Przeszacowania ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają natychmiast odzwierciedlone w zyskach zatrzymanych i nie będą podlegać przeniesieniu do rachunku zysków i strat.

6.8. Płatności w formie akcji własnych

Transakcje rozliczane w instrumentach kapitałowych

Koszt transakcji rozliczanych z pracownikami w instrumentach kapitałowych jest wyceniany przez odniesienie do wartości godziwej na dzień przyznania praw. Wartość godziwa ustalana jest przez niezależnego rzeczoznawcę w oparciu o model Blacka-Scholesa. Przy wycenie transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych uwzględnia się wyłącznie czynniki rynkowe.

Koszt transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych jest ujmowany wraz z odpowiadającym mu wzrostem wartości kapitału własnego w okresie, w którym spełnione zostały warunki dotyczące efektywności/wyników, kończącym się w dniu, w którym określeni pracownicy zdobędą pełne uprawnienia do świadczeń („dzień nabycia praw”). Skumulowany koszt ujęty z tytułu transakcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych na każdy dzień bilansowy do dnia nabycia praw odzwierciedla stopień upływu okresu nabywania praw oraz liczbę nagród, do których prawa – w opinii zarządu Spółki na ten dzień, opartej na możliwie najlepszych szacunkach liczby instrumentów kapitałowych – zostaną ostatecznie nabyte.

Żadne koszty nie są ujmowane z tytułu nagród, do których prawa nie zostaną ostatecznie nabyte, z wyjątkiem nagród, w przypadku których nabycie praw zależy od warunków rynkowych, które są traktowane jako nabyte bez względu na fakt spełnienia uwarunkowań rynkowych, pod warunkiem spełnienia wszystkich innych warunków dotyczących efektywności.

W przypadku modyfikacji warunków przyznawania nagród rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach spełnienia wymogu minimum ujmuje się koszty, jak w przypadku gdyby warunki te nie uległy zmianie. Ponadto, ujmowane są koszty z tytułu każdego wzrostu wartości transakcji w wyniku modyfikacji, wycenione na dzień zmiany.

W przypadku anulowania nagrody rozliczanej w instrumentach kapitałowych, jest ona traktowana w taki sposób, jakby prawa do niej zostały nabyte w dniu anulowania, a wszelkie jeszcze nieujęte koszty z tytułu nagrody są niezwłocznie ujmowane. Jednakże w przypadku zastąpienia anulowanej nagrody nową nagrodą – określoną jako nagroda zastępcza w dniu jej przyznania, nagroda anulowana i nowa nagroda są traktowane tak, jakby stanowiły modyfikację pierwotnej nagrody, tj. w sposób opisany w paragrafie powyżej. W bieżącym okresie sprawozdawczym oraz w okresie porównywalnym nie rozliczano transakcji w instrumentach kapitałowych.

6.9. Podatki

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym jest ujmowany w kapitale własnym, a nie w rachunku zysków i strat.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty i aktywa są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część kosztów nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

6.10. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdanego do użytkowania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do użytkowania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają rachunek zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Spółka kwalifikuje do środków trwałych nadane w drodze decyzji administracyjnej prawo wieczystego użytkowania gruntów, które traktowane jest na równi z gruntem nabytym, uznając, iż spełnia ono definicję aktywów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Typ	Rok 2016	Rok 2015
Budynki i budowle	25 – 50 lat	25 – 50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	5 – 50 lat	5 – 50 lat
Urządzenia biurowe	3 – 10 lat	3 – 10 lat
Środki transportu	5 – 10 lat	5 – 10 lat
Komputery	3 – 5 lat	3 – 5 lat
Inwestycje w obcych środkach trwałych	5 – 10 lat	5 – 10 lat

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się corocznie i w razie konieczności – koryguje z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów z bilansu (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

6.11. Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość bilansowa składnika aktywów obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania, i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane z bilansu w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej z bilansu są ujmowane w rachunku zysków i strat w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela, zawarcie umowy leasingu operacyjnego lub zakończenie budowy/ wytworzenia nieruchomości inwestycyjnej. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela – staje się nieruchomością inwestycyjną, Spółka stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

6.12. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają rozpoznania dla kosztów prac badawczych i rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Spółka ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest ograniczony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujemnie się w rachunku zysków i strat w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku właśnie zakończonego roku obrotowego.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane. Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wszelkie nakłady przeniesione na kolejny okres są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Spółki przedstawia się następująco:

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Inne
Okresy użytkowania	Dla patentów i licencji użytkowanych na podstawie umowy zawartej na czas określony, przyjmuje się ten okres uwzględniając dodatkowy okres, na który użytkowanie może być przedłużone	5 lat	5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	Amortyzowane przez okres umowy – metodą liniową	Metodą liniową	Metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	Nabyte	Nabyte	Nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w rachunku zysków i strat w momencie ich usunięcia z bilansu.

6.13. Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w pozostałych kosztach operacyjnych.

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Spółka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmuje się niezwłocznie jako przychód w rachunku zysków i strat. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

6.14. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa Spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwałe (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania, jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

6.15. Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Koszty poniesione na doprowadzenie każdego składnika zapasów do jego aktualnego miejsca i stanu – zarówno w odniesieniu do bieżącego, jak i poprzedniego roku – są ujmowane w następujący sposób:

Materiały	– w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej;
Produkty gotowe i produkty w toku	– koszt bezpośrednich materiałów i robocizny oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.
Towary	– w cenie nabycia ustalonej metodą średniej ważonej;

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

6.16. Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki udzielone i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to inwestycje o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa finansowe nabyte w celu generowania zysku dzięki krótkoterminowym wahaniom ceny są klasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Instrumenty pochodne są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są to instrumenty wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające w ramach rachunkowości zabezpieczeń. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako pozostałe przychody lub koszty operacyjne. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy zaliczane są do aktywów obrotowych.

Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- (ii) aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- (iii) aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki udzielone i należności

Pożyczki udzielone i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich

wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Wszystkie pozostałe aktywa finansowe są aktywami finansowymi dostępnymi do sprzedaży. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, bez potrącania kosztów transakcji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się na kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do rachunku zysków i strat jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Spółka traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

6.17. Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu skapitalizowanych należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez rezerwę. Kwotę straty ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Spółka ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Spółka włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w rachunku zysków i strat w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika aktywów finansowych dostępnego do sprzedaży, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i – w przypadku aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej – amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą, pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu

utruty wartości tego składnika uprzednio ujęte w rachunku zysków i strat, zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do rachunku zysków i strat. Nie można ujmować w rachunku zysków i strat odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży, chyba że w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w rachunku zysków i strat, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w rachunku zysków i strat.

6.18. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie z następujących warunków są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy, w którą dany instrument jest wbudowany;
- samodzielny instrument z identycznymi warunkami realizacji jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone do rachunku zysków i strat.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

Zakres, w którym zgodnie z MSR 39 cechy ekonomiczne i ryzyko właściwe dla wbudowanego instrumentu pochodnego w walucie obcej są ściśle powiązane z cechami ekonomicznymi i ryzykiem właściwym dla umowy zasadniczej (głównego kontraktu) obejmuje również sytuację, gdy waluta umowy zasadniczej jest walutą zwyczajową dla kontraktów zakupu lub sprzedaży pozycji niefinansowych na rynku dla danej transakcji.

Oceny, czy dany wbudowany instrument pochodny podlega wydzieleniu Spółka dokonuje na moment jego początkowego ujęcia.

6.19. Pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Spółka w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami kursów wymiany walut, to kontrakty walutowe typu forward oraz zerokosztowe strategie opcyjne. Tego rodzaju pochodne instrumenty finansowe na dzień bilansowy wyceniane są do wartości godziwej. Zysk lub stratę ujmuje się wówczas w rachunku zysków i strat, chyba że, dany instrument pochodny został wyznaczony jako instrument zabezpieczający w rachunkowości zabezpieczeń. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego.

Instrumenty pochodne prezentuje się jako aktywa, gdy ich wartość per saldo jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość per saldo jest ujemna.

6.20. Rachunkowość zabezpieczeń

Spółka stosuje metodę rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, która polega na zabezpieczeniu planowanych przychodów ze sprzedaży, z którymi wiąże się ryzyko walutowe wpływające na rachunek zysków i strat i którego wystąpienie jest wysoce prawdopodobne.

Głównym celem rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych jest zabezpieczenie przychodów operacyjnych przed zmianami kursu walutowego między datą powstania ekspozycji walutowej i transakcji zabezpieczającej a datą realizacji ekspozycji i transakcji zabezpieczającej.

Spółka stosuje do zabezpieczenia przyszłych transakcji walutowych:

- a/ kontrakty forward,
- b/ symetryczne strategie opcyjne.

Instrumenty zabezpieczające są, co do zasady utrzymywane do daty zapadalności. W wyjątkowych sytuacjach, jeżeli zajdzie uzasadniona potrzeba, Spółka może podjąć decyzję o rolowaniu instrumentu zabezpieczającego.

Zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zalicza się do kapitałów własnych Spółki w pozycji kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym w pozycji przychody ze sprzedaży dla części efektywnej oraz zyski (straty) z pochodnych instrumentów finansowych – dla części nieefektywnej.

Spółka w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznacza i dokumentuje powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia.

Nie rzadziej niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na dzień kończący rok obrotowy, dokonuje się oceny efektywności prospektywnej porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów.

Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna- porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Efektywność uznaje się za wysoką o ile mieści się w przedziale 80%-125%.

Spółka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, jeżeli instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, zrealizowany lub gdy nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń oraz gdy Spółka unieważni powiązanie zabezpieczające. Wówczas skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitałach pozostają w nich do momentu zajścia planowanej transakcji. Jeżeli transakcja nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitałach przenoszony jest niezwłocznie do rachunku zysków i strat.

6.21. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 1 do 3 miesięcy, są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności.

Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Należności nieściągalne są odpisywane do rachunku zysków i strat w momencie stwierdzenia ich nieściągalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

6.22. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym 3 miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

6.23. Oprocentowane kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według ceny nabycia odpowiadającej wartości godziwej otrzymanych środków pieniężnych, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Zyski i straty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku naliczania kosztu metodą efektywnej stopy procentowej.

6.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są wyznaczone do rachunkowości zabezpieczeń. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione: (i) taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub (ii) zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub (iii) zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w rachunku zysków i strat jako pozostałe koszty lub przychody operacyjne.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Spółka wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygaśnie – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygaśnie. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące

modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Spółka ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstająca z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w rachunku zysków i strat.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

6.25. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w rachunku zysków i strat po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

7. Informacje dotyczące segmentów działalności

Od 1 stycznia 2009 obowiązuje nowy MSSF 8 „Segmenty operacyjne”. Zgodnie z wymogami niniejszego standardu, należy identyfikować segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów Spółki, które są regularnie weryfikowane przez osoby decydujące o przydzieleniu zasobów do danego segmentu i oceniające jego wyniki finansowe.

Zarząd dokonał szczegółowej analizy możliwości oraz zasadności wydzielenia segmentów operacyjnych w oparciu o MSSF 8. Wewnętrzne analizy i raporty dla potrzeb zarządczych Spółki bazują na geograficznych kierunkach sprzedaży. Zasadniczo do każdego kierunku sprzedaży jest przypisana osoba, która bezpośrednio odpowiada za realizację planów sprzedaży oraz wyniki finansowe.

W związku z tym, iż dla kierunków sprzedaży nie ma możliwości uzyskania oddzielnych informacji finansowych, które podlegałyby obowiązkowi ujawnienia, Zarząd Spółki podjął decyzję o nie wydzieleniu segmentów operacyjnych w rozumieniu MSSF 8.

8. Sezonowość działalności

W przychodach ze sprzedaży Spółki w skali roku obserwowana jest sezonowość.

Poniżej zaprezentowano wartość przychodów ze sprzedaży osiągnięte na przestrzeni ostatnich dwóch lat:

	Przychody ze sprzedaży produktów, materiałów, towarów i usług	Przychody ze sprzedaży- udział %
I kwartał 2016	299 848	27,15%
II kwartał 2016	254 076	23,00%
III kwartał 2016	245 674	22,24%
IV kwartał 2016	304 958	27,61%
Razem 2016	1 104 556	100,00%
I kwartał 2015	254 932	26,70%
II kwartał 2015	190 707	19,98%
III kwartał 2015	223 886	23,45%
IV kwartał 2015	285 181	29,87%
Razem 2015	954 706	100,00%

9. Przychody i koszty**9.1. Przychody ze sprzedaży i struktura geograficzna.**

Przychody ze sprzedaży	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	1 082 796	945 906
- produkty	1 061 756	927 273
- towary	8 945	11 081
- materiały	12 095	7 552
Przychody ze sprzedaży usług	21 760	8 800
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 104 556	954 706
Struktura geograficzna :		
- kraj	181 295	161 221
- eksport	923 261	793 485
Przychody netto ze sprzedaży, razem	1 104 556	954 706
- w tym od jednostek powiązanych	58 813	42 321

Informacje o wiodących klientach

Największymi odbiorcami wyrobów Spółki jest Grupa Steinhoff International z siedzibą we Francji oraz Roller GmbH z siedzibą w Niemczech. Udziały obrotów z Grupą Steinhoff oraz z Roller GmbH przekroczyły 10 % w przychodach ze sprzedaży Emitenta. Brak jest formalnych powiązań odbiorców ze Spółką.

9.2. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	39	249
Aktualizacja wyceny nieruchomości inwestycyjnej	-	1 422
Dotacje	28	117
Odszkodowania i darowizny	2 616	4 232
Pozostałe	436	296
Pozostałe przychody operacyjne, razem	3 119	6 316

9.3. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Utworzenie odpisów aktualizujących	2 145	113
Likwidacja oraz odpisy z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	69	176
Złomowanie zapasów	4 092	5 944
Darowizny	740	321
Kary i odszkodowania	298	4 352
Koszty związane z usuwaniem szkód	-	2 231
Koszty sądowe	71	40
Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	198	1 141
Koszty świadczeń pracowniczych	533	307
Niedobory inwentaryzacyjne	236	2 233
Pozostałe	205	287
Pozostałe koszty operacyjne, razem	8 587	17 145

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31.12.2016 roku Spółka utworzyła w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych odpis aktualizujący wartość zapasów części zamiennych w kwocie 1 532 tysiące zł. oraz odpis na należności w kwocie 613 tysięcy zł. Decyzja o utworzeniu odpisu spowodowana jest permanentną wymianą we wszystkich fabrykach Spółki parku maszynowego na bardziej nowoczesny, co powoduje, iż niektóre części zamienne mogą tracić swoją przydatność.

9.4. Przychody finansowe

Przychody finansowe	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Dywidendy	10 290	5 418
Odsetki	1 013	993
Pozostałe	-	-
Przychody finansowe, razem	11 303	6 411

9.5. Koszty finansowe

Koszty finansowe	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Odsetki od kredytów i leasingu	1 603	1 113
Aktualizacja wartości aktywów finansowych	-	-
Prowizje od kredytów	254	72
Różnice kursowe od aktywów i zobowiązań finansowych	2 166	1 269
Pozostałe	-	6
Koszty finansowe, razem	4 023	2 460

9.6. Koszty według rodzajów

Koszty według rodzajów	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Amortyzacja	20 782	19 282
Zużycie materiałów i energii	494 375	456 083
Usługi obce	231 396	195 888
Podatki i opłaty	7 742	7 872
Wynagrodzenia	138 341	124 334
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	34 694	29 183
Opłaty licencyjne	21 235	6 718
Pozostałe koszty rodzajowe	8 925	8 719
	957 490	848 079
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	3 070	4 182
Koszt własny refakturowanych usług	13 880	-
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	(3 416)	(4 671)
Koszty sprzedaży	(263 892)	(217 528)
Koszty ogólnego zarządu	(47 456)	(35 756)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów i usług	659 676	594 306
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	16 829	13 885
Koszt własny sprzedaży	676 505	608 191

9.7. Koszty amortyzacji ujęte w rachunku zysków i strat

Za okres sprawozdawczy zakończony	
Koszty amortyzacji w rachunku zysków i strat	

	31.12.2016	31.12.2015
Koszty amortyzacji ujęte w:		
Koszcie własnym sprzedaży	16 302	15 197
Kosztach sprzedaży	2 653	2 378
Kosztach ogólnego zarządu	1 827	1 707
	20 782	19 282

9.8. Koszty świadczeń pracowniczych

	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Koszty świadczeń pracowniczych		
Koszty świadczeń pracowniczych ujęte w:		
Koszcie własnym sprzedaży	112 307	96 849
Kosztach sprzedaży	28 953	31 604
Kosztach ogólnego zarządu	31 775	25 064
	173 035	153 517

10. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawiają się następująco:

	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	27 041	16 944
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	(312)	(6)
Odroczony podatek dochodowy		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(5 296)	(6 266)
Obciążenie podatkowe wykazane w rachunku zysków i strat	21 433	10 672

10.1. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej, z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej Spółki za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku przedstawia się następująco:

	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	118 628	88 608
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19% (2015: 19%)	22 539	16 836
Korekty dotyczące podatku dochodowego z lat ubiegłych	(312)	(6)
Nieujęte straty podatkowe	-	-
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	852	524
Spisane straty podatkowe	-	-
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania	(2 064)	(1 083)
Różnice przejściowe z lat ubiegłych	-	(5 599)
Pozostałe	418	-
Podatek według efektywnej stawki podatkowej wynoszącej 18,07 % (2015: 12,04%)	21 433	10 672

Podatek dochodowy (obciążenie) wykazany w rachunku zysków i strat	21 433	10 672
Podatek dochodowy przypisany działalności zaniechanej	-	-
	97 195	77 936

10.2. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

Odroczony podatek dochodowy		Bilans		Rachunek zysków i strat	
		Stan na dzień		Za okres sprawozdawczy zakończony	
Pozycja bilansu	Tytuł różnicy przejściowej	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego					
Rzeczowe aktywa trwałe	Przeszacowanie środków trwałych	12 223	11 289	934	(4 375)
Rzeczowe aktywa trwałe	Grunty w wieczystym użytkowaniu	1 869	1 901	(32)	(236)
Rzeczowe aktywa trwałe	Ulgą inwestycyjną	84	135	(51)	(46)
Rzeczowe aktywa trwałe	Odpis aktualizujący środki trwałe	-	(1)	1	-
Należności/Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Różnice kursowe	(1 281)	(730)	(551)	(535)
Rozliczenia międzyokresowe	Rozliczenia międzyokresowe	(5 236)	(3 012)	(2 224)	(104)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Aktualizacja wartości należności	(291)	(430)	139	93
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Odszkodowania	-	248	(248)	248
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności, Aktywa finansowe	Odsetki naliczone	49	5	44	-
Zapasy, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	Przychody na warunkach Incoterms DDP i DAP	(1 080)	(862)	(218)	(82)
Rozliczenia międzyokresowe	Rezerwa na koszty transportu	196	129	67	4
Zapasy	Aktualizacja wartości zapasów	(1 663)	(519)	(1 144)	57
Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	Rezerwy na odprawy emerytalne	(282)	(180)	(102)	(58)
Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	Rezerwy na bonusy	(5 228)	(2 828)	(2 400)	(1 138)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia	(798)	(763)	(35)	(99)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania przeterminowane powyżej 30 dni	-	(65)	65	(1)
Aktywa finansowe	Odpis aktualizujący udziały w jednostkach zależnych	(76)	(81)	5	(3)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Pozostałe	486	32	454	9
Rezerwa z tytułu podatku odroczonego		(1 028)	4 268	-	-
Aktualizacja wyceny instrumentów ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		(2 188)	1 078	-	-
Aktywo/Rezerwa na świadczenia emerytalno- rentowe – część kapitałowa ujęta w sprawozdaniu z całkowitych dochodów		(422)	(475)	-	-
Aktywo/Rezerwa z tytułu podatku odroczonego, ogółem		(3 638)	4 871	(5 296)	(6 266)

Podatek odroczony w wysokości (422) tysięcy zł. dotyczący świadczeń pracowniczych i (2 188) tysięcy zł. dotyczący rachunkowości zabezpieczeń, został odniesiony bezpośrednio na kapitały.

11. Rozliczenia podatkowe

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Spółka nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

12. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych z późniejszymi zmianami stanowi, że Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 20 pracowników na pełne etaty. Spółka tworzy taki fundusz i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej Spółki, pożyczek udzielonych jej pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych.

Spółka skompensowała aktywa Funduszu z zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Spółki. Należności netto Spółki z tytułu Funduszu na dzień 31 grudnia 2016 roku wynoszą 353 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2015 roku: należności z tytułu Funduszu wyniosły 34 tys. zł).

Tabela poniżej przedstawia analitykę aktywów, zobowiązań oraz kosztów Funduszu.

	31.12.2016	31.12.2015
Środki trwałe wniesione do Funduszu	-	-
Pożyczki udzielone pracownikom	1 612	1 729
Środki pieniężne	1 656	1 525
Zobowiązania z tytułu Funduszu	(2 915)	(3 220)
Saldo po skompensowaniu	353	34
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	4 003	3 294

13. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

	Za okres sprawozdawczy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Zysk (strata) okresu z działalności kontynuowanej	97 195	77 936
Strata na działalności zaniechanej	-	-
Zysk (strata) okresu	97 195	77 936
Zysk (strata) okresu przypadający na zwykłych akcjonariuszy, zastosowany do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	97 195	77 936

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję	23 901 084	23 781 084

Wpływ rozwodnienia:	-	-
Obligacje zamienne na akcje	-	-
Skorygowana średnia ważona liczba akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję	23 901 084	23 781 084

Zysk (strata) na jedną akcję przypadający Akcjonariuszom Spółki na koniec okresu (w złotych)	31.12.2016	31.12.2015
– podstawowy	4,07	3,28
– rozwodniony	4,07	3,28

W okresie między dniem bilansowym a dniem sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

14. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Na moment publikacji niniejszego sprawozdania, Zarząd Spółki nie przedstawił jeszcze szczegółów dotyczących stanowiska Zarządu w sprawie ewentualnej wypłaty dywidendy za rok 2016.

Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia z dnia 17 maja 2016 roku została podjęta decyzja o podziale zysku netto Spółki Dominującej za rok obrotowy 2015 w wysokości 77 936 tysięcy zł. z przeznaczeniem kwoty 23 901 tysięcy zł. na wypłatę dywidendy oraz kwoty 54 035 tysięcy zł. na kapitał rezerwowy. Wysokość dywidendy przypadającej na jedną akcję wyniosła 1 zł. Dzień prawa do dywidendy ustalono na 25 maja 2016 roku. Dywidenda została wypłacona w dniu 13 czerwca 2016 roku.

15. Leasing

15.1. Zobowiązania z tytułu umów leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Spółka jako leasingobiorca na dzień 31 grudnia 2016 roku posiada umowy leasingu finansowego maszyn, urządzeń oraz środków transportu z opcją zakupu. Zabezpieczeniem przedmiotu leasingu są weksle in blanco.

Okresy, na jakie zostały zawarte umowy leasingu wynoszą: 60 miesięcy dla maszyn i urządzeń, 25 miesięcy dla środków transportu oraz 50 miesięcy dla sprzętu IT.

Wartość resztową ustalono w przedziale od 0,05% do 0,17% wartości początkowej przedmiotów leasingu dla maszyn i urządzeń, ok. 14% w przypadku budynków oraz 1% dla środków transportu oraz sprzętu IT.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe minimalne opłaty leasingowe przedstawiają się następująco:

	Opłaty minimalne	
	31.12.2016	31.12.2015
W okresie 1 roku	1 135	1 071
W okresie od 1 do 2 lat	632	1 265
W okresie od 2 do 5 lat	236	9
Powyżej 5 lat	-	-
Minimalne opłaty leasingowe ogółem	2 003	2 345
Minus koszty finansowe	(85)	(115)
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	1 918	2 230
krótkoterminowe	1 076	999
długoterminowe	842	1 231

15.2. Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego i umów dzierżawy z opcją zakupu

Spółka zawarła w roku sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku umowy leasingu operacyjnego środków transportu. Okres trwania umów wynosi 24 lub 36 miesięcy, wartość resztową skalkulowano na 30-35 % wartości początkowej przedmiotów leasingu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

	Opłaty minimalne	
	31.12.2016	31.12.2015
W okresie 1 roku	203	326
W okresie od 1 do 5 lat	85	200
Powyżej 5 lat	-	-
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ogółem	288	526

15.3. Należności z tytułu leasingu operacyjnego

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie występuje w roli leasingodawcy. Nieruchomości inwestycyjne, których Spółka była właścicielem i które były przedmiotem najmu długoterminowego, zostały we wrześniu 2015 roku wniesione aportem do spółki zależnej ANTWERP Sp. z o.o. SKA., a następnie w październiku 2015 do spółki Terceira Sp. z o.o.

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
W okresie 1 roku	-	913
W okresie od 1 do 5 lat	-	2 078
Powyżej 5 lat	-	-
	-	2 991

16. Świadczenia pracownicze

16.1. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostka wypłaca pracownikom przechodzącym na emerytury kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. W związku z tym Spółka na podstawie wyceny dokonanej przez firmę aktuarialną tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych. Kwotę tej rezerwy oraz uzgodnienie przedstawiające zmiany stanu w ciągu okresu obrotowego przedstawiono w poniższej tabeli.

Główne założenia przyjęte przez aktuarium na dzień bilansowy do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Stopa dyskontowa (%)	3,5%	2,9%
Przewidywany wskaźnik inflacji (%)	2,5%	2,5%
Wskaźnik rotacji pracowników	11,2-14,2%	11,9-14,8%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	3,5%	3,5%

Zmiana stanu		
Rezerwa na świadczenia emerytalne i rentowe	2016	2015
Stan na 1 stycznia	3 452	3 382
Koszty odsetkowe	100	78
Koszty bieżącego zatrudnienia	389	361
Koszty przeszłego zatrudnienia i ograniczenia programu świadczeń	137	-
Wypłacone świadczenia	(94)	(132)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń demograficznych	-	(7)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń ekonomicznych	(177)	(211)
Aktuarialny zysk/(strata) z różnic pomiędzy założeniami a realizacją	(102)	(19)
Zyski/straty z rozliczenia programu świadczeń	-	-
Stan na 31 grudnia	3 705	3 452
W tym:		
długoterminowa	3 283	3 330
krótkoterminowa	422	122

Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia emerytalne i rentowe została ujęta w pozycji zobowiązania krótkoterminowe/rezerwy i rozliczenia międzyokresowe.

Kwoty ujmowane w całkowitych dochodach:

	2016	2015
Koszty świadczeń:		
Koszty bieżącego zatrudnienia	(389)	(361)
Koszt odsetkowy	(100)	(78)
Koszty przyszłego zatrudnienia	(137)	-
Składniki kosztów programu ujęte w wyniku finansowym:	(626)	(439)
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń demograficznych	-	7
Aktuarialny zysk/(strata) ze zmian założeń ekonomicznych	177	211
Aktuarialny zysk/(strata) z różnic pomiędzy założeniami a realizacją	103	19
Bieżące składniki kosztów programu ujęte w kapitałach własnych	280	237
Odroczony podatek dotyczący świadczeń	(53)	(45)
Łączna kwota kosztów programu ujęta w kapitałach	(92)	(372)
Razem koszty roku:	(346)	(202)

Zgodnie z MSR 19 poniżej zaprezentowano wrażliwość zobowiązań na zmiany stopy dyskontowej i stopy wzrostu wynagrodzeń. Przyjęto wzrost i spadek stóp o 0,5%.

Założenia	% zmiana	Wpływ na rezerwę na świadczenia emerytalne i rentowe
Stopa dyskontowa (%)	0,5%	(137)
	(0,5%)	146
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,5%	147
	(0,5%)	(138)

17. Rzeczowe aktywa trwałe

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Grunty	13 716	12 850
Budynki i budowle	91 702	84 204
Urządzenia techniczne i maszyny	124 358	112 594
Środki transportu	7 019	6 874
Pozostałe środki trwałe	4 823	4 787
Środki trwałe w budowie	4 679	6 612
Razem	246 297	227 921

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2016 roku	12 850	84 204	112 594	6 874	4 787	6 612	227 921
Zwiększenia stanu	1 037	10 651	26 650	1 720	665	36 017	76 740
<i>W tym leasing finansowy</i>	-	-	-	843	-	-	843
Zmniejszenia, w tym:	(171)	(108)	(556)	(755)	(98)	(37 950)	(39 638)
<i>likwidacja</i>	(171)	(108)	(395)	(219)	(98)	-	(991)
<i>sprzedaż</i>	-	-	(161)	(536)	-	-	(697)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia składników majątku	-	45	475	646	96	-	1 262
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odniesiony w rachunek	-	-	-	-	-	-	-

zysków i strat							
Odwrocenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości odniesionego w rachunek zysków i strat	-	-	3	-	-	-	3
Odpis amortyzacyjny za okres	-	(3 090)	(14 808)	(1 466)	(627)	-	(19 991)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	13 716	91 702	124 358	7 019	4 823	4 679	246 297
Na dzień 1 stycznia 2016 roku							
Wartość brutto	12 850	107 793	227 027	15 445	7 694	6 612	377 421
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(23 589)	(114 433)	(8 571)	(2 907)	-	(149 500)
Wartość netto	12 850	84 204	112 594	6 874	4 787	6 612	227 921
Na dzień 31 grudnia 2016 roku							
Wartość brutto	13 716	118 336	253 121	16 410	8 261	4 679	414 523
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(26 634)	(128 763)	(9 391)	(3 438)	-	(168 226)
Wartość netto	13 716	91 702	124 358	7 019	4 823	4 679	246 297

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość netto na dzień 1 stycznia 2015 roku	12 772	79 213	96 307	6 636	3 777	17 626	216 331
Zwiększenia stanu	1 363	11 193	32 614	1 600	1 451	34 057	82 278
<i>W tym leasing finansowy</i>	-	-	-	134	-	-	134
Zmniejszenia, w tym:	(1 285)	(7 606)	(5 705)	(628)	(59)	(45 071)	(60 354)
<i>sprzedaż</i>	-	-	(3 918)	(17)	-	-	(3 935)
<i>aport</i>	(1 285)	(7 249)	-	-	-	-	(8 534)
<i>likwidacja</i>	-	(357)	(1 787)	(611)	(59)	-	(2 814)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia składników majątku	-	4 284	3 354	596	18	-	8 252
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odniesiony w rachunek zysków i strat	-	-	(1 100)	-	-	-	(1 100)
Odwrocenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości odniesionego w rachunek zysków i strat	-	-	1 100	-	-	-	1 100
Odpis amortyzacyjny za okres	-	(2 880)	(13 976)	(1 330)	(400)	-	(18 586)
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	12 850	84 204	112 594	6 874	4 787	6 612	227 921
Na dzień 1 stycznia 2015 roku							
Wartość brutto	12 772	104 206	200 118	14 473	6 302	17 626	355 497
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(24 993)	(103 811)	(7 837)	(2 525)	-	(139 166)
Wartość netto	12 772	79 213	96 307	6 636	3 777	17 626	216 331
Na dzień 31 grudnia 2015 roku							
Wartość brutto	12 850	107 793	227 027	15 445	7 694	6 612	377 421
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	-	(23 589)	(114 433)	(8 571)	(2 907)	-	(149 500)
Wartość netto	12 850	84 204	112 594	6 874	4 787	6 612	227 921

Rzeczowe aktywa trwałe ogółem pozostające w dyspozycji Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku osiągnęły wartość 246 297 tysięcy zł. (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 227 921 tysięcy zł.). Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała rzeczowych aktywów trwałych zakwalifikowanych jako przeznaczone do sprzedaży (na dzień 31 grudnia 2015 roku: brak).

Odpisy z tytułu utraty wartości

Odpisy aktualizujące wartość środków trwałych	2016	2015
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	3	3
Utworzenie	-	1 100
Rozwiązanie	3	(1 100)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	-	3

Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Wartość bilansowa środków trwałych użytkowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku przez Spółkę na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją wykupu wynosi 3 145 tys. zł., z czego 553 tys. zł. dotyczy leasingu maszyn i urządzeń, 2 543 tys. zł. leasingu środków transportu oraz 49 tys. zł. leasingu pozostałych środków trwałych (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 3 194 tys. zł.).

Grunty i budynki o wartości bilansowej 96 457 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 79 215 tys. zł.) objęte są hipotekami ustanowionymi w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Spółki (nota 29 - oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki).

Dodatkowo maszyny i urządzenia o wartości bilansowej 65 898 tys. zł. objęte są zastawem rejestrowym (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 46 749 tys. zł.).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie wystąpiły skapitalizowane koszty finansowania zewnętrznego (na dzień 31 grudnia 2015 roku: nie wystąpiły).

Zobowiązania inwestycyjne

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania inwestycyjne Spółki wynoszą 771 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 1 376 tys. zł.). Kwota ta wynika głównie z poniesionych nakładów na modernizację budynków, zakupu maszyn i urządzeń produkcyjnych.

Kupno i sprzedaż

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 roku Spółka poniosła nakłady na nabycie środków trwałych o wartości 38 791 tys. zł. (w okresie porównawczym zakończonym 31 grudnia 2015: 37 075 tys. zł.) oraz dokonała sprzedaży środków trwałych o wartości netto: 151 tys. zł. (w okresie porównawczym zakończonym 31 grudnia 2015: 2 287 tys. zł.).

Do najistotniejszych nakładów inwestycyjnych należy zaliczyć wydatki na nabycie piły Schelling wraz ze stacją rozładunku, linii produkcyjnych IMA z załadunkiem, linii do pakowania Ligmatech, wiertarek BST oraz nakłady na modernizację salonu meblowego w Ostrowi Mazowieckiej.

18. Nieruchomości inwestycyjne

Spółka była właścicielem nieruchomości inwestycyjnej – centrum handlowego we Wrocławiu o powierzchni ok. 7 tys. m², do której prawa we wrześniu 2015 r. przeniosła w drodze aportu do spółki zależnej ANTWERP Sp. z o.o. -XXXIV-S.K.A.

	Zmiana wartości godziwej	
	2016	2015
Bilans otwarcia na początek okresu sprawozdawczego	-	29 857
Zwiększenia stanu (późniejsze wydatki)	-	1 422
- <i>przeszacowanie do wartości godziwej</i>	-	1 422
Zmniejszenia stanu- aport	-	(31 279)
Bilans zamknięcia na koniec okresu sprawozdawczego	-	-

Za okres sprawozdawczy zakończony		
	31.12.2016	31.12.2015
Przychody z tytułu czynszu z nieruchomości inwestycyjnej	-	1 254
Koszty z tytułu napraw i konserwacji w tym:	-	70
<i>koszty, które przynosiły przychody czynszowe w okresie</i>	-	67
<i>koszty, które nie przynosiły przychodów czynszowych w okresie</i>	-	3

Spółka nie posiada zobowiązań umownych dotyczących zakupu, budowy lub zagospodarowania nieruchomości inwestycyjnej, a także napraw, konserwacji i ulepszeń.

Hierarchia wartości godziwej

Obecnie Spółka nie posiada nieruchomości inwestycyjnych.

19. Wartości niematerialne

Stan na dzień		
	31.12.2016	31.12.2015
Patenty i licencje	306	464
Pozostałe wartości niematerialne	-	-
Zakończone prace rozwojowe	662	660
Inwestycje rozpoczęte	-	-
Razem	968	1 124

	Patenty i licencje	Pozostałe	Zakończone prace rozwojowe	Inwestycje rozpoczęte	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2016 roku	464	-	660	-	1 124
Zwiększenia stanu	-	-	680	-	680
Zmniejszenie stanu, w tym:	-	-	(989)	-	(989)
<i>aport</i>	-	-	-	-	-
<i>likwidacja</i>	-	-	(989)	-	(989)
Odpis amortyzacyjny za okres	(158)	-	(633)	-	(791)
Eliminacja umorzenia wskutek zbycia	-	-	944	-	944
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2016 roku	306	-	662	-	968
Na dzień 1 stycznia 2016 roku					
Wartość brutto	5 772	812	1 987	-	8 571
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 308)	(812)	(1 327)	-	(7 447)
Wartość netto	464	-	660	-	1 124
Na dzień 31 grudnia 2016 roku					
Wartość brutto	5 772	812	1 678	-	8 262
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 466)	(812)	(1 016)	-	(7 294)
Wartość netto	306	-	662	-	968

	Patenty i licencje	Pozostałe	Zakończone prace rozwojowe	Inwestycje rozpoczęte	Ogółem
Wartość netto na 1 stycznia 2015 roku	447	15 272	840	-	16 559
Zwiększenia stanu	203	-	330	-	553
Zmniejszenie stanu	-	(15 741)	-	-	(15 741)
<i>W tym aport</i>	-	(15 272)	-	-	(15 272)
Odpis amortyzacyjny za okres	(186)	-	(510)	-	(696)

Eliminacja umorzenia wskutek zbycia	-	469	-	-	469
Wartość netto na dzień 31 grudnia 2015 roku	464	-	660	-	1 124
Na dzień 1 stycznia 2015 roku					
Wartość brutto	5 569	16 553	1 657	-	23 779
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 122)	(1 281)	(817)	-	(7 220)
Wartość netto	447	15 272	840	-	16 559
Na dzień 31 grudnia 2015 roku					
Wartość brutto	5 772	812	1 987	-	8 571
Umorzenie i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(5 308)	(812)	(1 327)	-	(7 447)
Wartość netto	464	-	660	-	1 124

Nakłady na prace badawcze i rozwojowe

Spółka w okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku poniosła 1 461 tysięcy zł. nakładów na prace badawczo-rozwojowe (w roku 2015: 1 418 tysięcy zł.). Nakłady te zostały ujęte w kosztach sprzedaży w rachunku zysków i strat.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na wartościach niematerialnych:

Na wartościach niematerialnych Spółki nie są ustanowione żadne zabezpieczenia.

Wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży

W Spółce na dzień bilansowy nie występują wartości niematerialne przeznaczone do sprzedaży.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

20. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała aktywów trwałych zaklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

21. Długoterminowe aktywa finansowe

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe aktywa finansowe		
Akcje/ Udziały w spółkach zależnych	154 391	59 140
Akcje i udziały pozostałe	3	3
Inne	-	-
	154 394	59 143
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe		
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym (nota 34.1)	60 946	4 736
Należności długoterminowe	58	65
Inne	61	61
	61 065	4 862
Długoterminowe aktywa finansowe, razem	215 459	64 005

Akcje i udziały w podmiotach zależnych wyceniane są według kosztu historycznego po pomniejszeniu o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Udziały/akcje w jednostkach zależnych i współzależnych na dzień 31 grudnia 2016 roku :

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	Data objęcia kontroli/ znaczącego wpływu/ udziałów	Wartość akcji/ udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów/ akcji
MV Forte GmbH	Spółka zależna	14.08.1992	1 838	-	1 838
Forte Baldai UAB	Spółka zależna	16.04.1999	164	-	164
Forte Möbel AG	Spółka zależna	02.03.1999	352	-	352
Forte SK S r o	Spółka zależna	13.12.2002	96	-	96
Forte Furniture Ltd.	Spółka zależna	10.08.2005	6	-	6
Forte Iberia S.l.u.	Spółka zależna	15.09.2005	279	-	279
Forte Mobilier S.a.r.l.	Spółka zależna	17.11.2005	399	(399)	-
Kwadrat Sp. z o.o.	Spółka zależna	18.12.2008	6 514	-	6 514
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A.	Spółka zależna	30.10.2012	50	-	50
TANNE Sp. z o.o.	Spółka zależna	26.02.2015	90 005	-	90 005
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	Spółka zależna	13.02.2015	4 000	-	4 000
ANTWERP Sp. z o.o.	Spółka zależna	03.09.2015	5	-	5
TERCEIRA Sp. z o.o.	Spółka zależna	26.07.2016	50 981	-	50 981
FORESTIVO Sp. z o.o.	Spółka współzależna	15.03.2016	101	-	101
RAZEM			154 790	(399)	154 391

Udziały/akcje w jednostkach zależnych na dzień 31 grudnia 2015 roku :

Nazwa Spółki	Charakter powiązania	Data objęcia kontroli/ znaczącego wpływu	Wartość akcji/ udziałów wg ceny nabycia	Korekty aktualizujące wartość	Wartość bilansowa udziałów/ akcji
MV Forte GmbH	Spółka zależna	14.08.1992	1 838	-	1 838
Forte Baldai UAB	Spółka zależna	16.04.1999	164	-	164
Forte Möbel AG	Spółka zależna	02.03.1999	352	-	352
Forte SK S r o	Spółka zależna	13.12.2002	96	-	96
Forte Furniture Ltd.	Spółka zależna	10.08.2005	6	-	6
Forte Iberia S.l.u.	Spółka zależna	15.09.2005	63	-	63
Forte Mobilier S.a.r.l.	Spółka zależna	17.11.2005	399	(399)	-
Kwadrat Sp. z o.o.	Spółka zależna	18.12.2008	5 514	-	5 514
Forte Mobila S.r.l.	Spółka zależna	12.09.2008	12	(12)	-
TM Handel Sp. z o.o.	Spółka zależna	12.05.2008	-	-	-
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A.	Spółka zależna	30.10.2012	50	-	50
TANNE Sp. z o.o.	Spółka zależna	26.02.2015	5	-	5
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	Spółka zależna	13.02.2015	5	-	5
ANTWERP Sp. z o.o.	Spółka zależna	03.09.2015	5	-	5
ANTWERP Sp.z o.o. SKA	Spółka zależna	03.09.2015	51 042	-	51 042
RAZEM			59 551	(411)	59 140

Udział Spółki w pozostałych jednostkach przedstawia się następująco:

Stan na 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku:

Nazwa Spółki	Siedziba	Przedmiot przedsiębiorstwa	Wartość bilansowa udziałów / akcji
Meblopol Sp. z o.o.	Poznań	Handel	3
Razem			3

Zmiany w wartości posiadanych przez Spółkę udziałów w okresie sprawozdawczym prezentuje poniższa tabela:

Nazwa Spółki	Wartość bilansowa udziałów / akcji w 2015 roku	Wartość bilansowa udziałów / akcji w 2016 roku	zmiana
MV Forte GmbH	1 838	1 838	-
Forte Baldai UAB	164	164	-
Forte Möbel AG	352	352	-
Forte SK S r o	96	96	-
Forte Furniture Ltd.	6	6	-
Forte Iberia S.l.u.	63	279	216
Kwadrat Sp. z o.o.	5 514	6 514	1 000
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A.	50	50	-
TANNE Sp. z o.o.	5	90 005	90 000
DYSTRI-FORTE Sp. z o.o.	5	4 000	3 995
ANTWERP Sp. z o.o.	5	5	-
ANTWERP Sp.z o.o. SKA	51 042	-	(51 042)
TERCEIRA Sp. z o.o.	-	50 981	50 981
FORESTIVO Sp. z o.o.	-	101	101
Meblopol Sp. z o.o.	3	3	-
RAZEM	59 143	154 394	95 251

Szczegóły zmian w wartości udziałów zostały opisane w nocie 1 niniejszego sprawozdania.

Opis zabezpieczeń ustanowionych na długoterminowych aktywach finansowych:

Udziały o wartości bilansowej 90 005 tys. zł w spółce zależnej TANNE Sp. z o.o., zostały objęte zastawem rejestrowym i stanowią zabezpieczenie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego na budowę fabryki płyty.

21.1. Testy na utratę wartości akcji i udziałów w jednostkach zależnych

Dane finansowe uzyskane ze spółek zależnych, których udziały nie zostały objęte odpisami aktualizującymi, nie wskazują na wystąpienie utraty wartości udziałów, dlatego też nie przeprowadzono testów na utratę wartości udziałów w spółkach zależnych.

22. Zapasy

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Materiały (w wartości netto)	55 823	47 164
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	22 101	24 433
Produkty gotowe:		
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia	66 832	65 091
Według wartości netto możliwej do uzyskania	63 664	64 467
Towary	1 659	2 815
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	143 247	138 879

Na zapasach wyrobów gotowych, produkcji w toku, towarach i materiałach zostały ustanowione zabezpieczenia kredytów o wartości 35 847 tysięcy zł. (w 2015 roku: 31 139 tys. zł.).

Zmiany odpisu aktualizującego wartość zapasów przedstawiały się następująco:

	Zmiana stanu	
	2016	2015
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	2 733	3 034
Zwiększenie	6 021	-
Zmniejszenie	-	(301)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	8 754	2 733

Wyliczenia odpisu aktualizującego zapasy ujętego w księgach Spółki dokonano na podstawie przeglądów, analiz składów wszystkich grup materiałowych, a także doświadczenia z zagospodarowania materiałów słabo rotujących.

Pozycje asortymentowe zalegające na zapasie Spółki zostały poddane wszechstronnym analizom. Dokonano wytypowania zamienników, prac projektowych w zakresie zmian technologicznych oraz skompletowania z posiadanych półwyrobów gotowych mebli. W przypadku indeksów, dla których w ocenie Spółki, uzyskanie pełnej wartości może budzić wątpliwości, określono jaki procent wartości jest możliwy do odzyskania w ramach prowadzonych prac. Zarząd Spółki zdecydował, aby zapasy towarów, wyrobów gotowych i półwyrobów zalegające na magazynie powyżej roku objąć 100% odpisem z tytułu utraty ich wartości.

W ten sposób oszacowano, iż na moment bilansowy wartość odpisu aktualizującego wartość zapasów powinna wynosić 8 754 tys. zł. (w 2015 roku: 2 733 tys. zł.).

Odpis aktualizujący wartość zapasów został ujęty w rachunku zysków i strat w pozycji kosztu własnego sprzedaży (kwota 4 484 tys. zł) oraz pozostałych kosztów operacyjnych (kwota 1 537 tys. zł).

23. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności krótkoterminowe

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Należności z tytułu podatku dochodowego	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	9 701	13 072
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	146 933	138 478
Pozostałe należności budżetowe	15 506	30 964
Pozostałe należności od osób trzecich	1 342	1 729
Należności ogółem (netto)	173 482	184 243
Odpis aktualizujący należności	1 704	2 459
Należności brutto	175 186	186 702

Należności z tytułu dostaw i usług (brutto) o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
a) do 1 miesiąca	101 180	93 674
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	29 863	24 280

c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	42	97
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	-	-
e) powyżej 1 roku	-	-
f) należności przeterminowane	27 253	35 959
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (brutto)	158 338	154 010
Odpis aktualizujący należności	(1 704)	(2 459)
Należności z tytułu dostaw i usług, razem (netto)	156 634	151 551

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane (brutto) z podziałem na należności niespłacone w okresie:

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
a) do 1 miesiąca	20 983	26 929
b) powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 069	4 765
c) powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 303	858
d) powyżej 6 miesięcy do 1 roku	403	756
e) powyżej 1 roku	1 495	2 651
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (brutto)	27 253	35 959
Odpis aktualizujący należności	(1 704)	(2 459)
Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane, razem (netto)	25 547	33 500

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w punkcie 34.1. dodatkowych not objaśniających.

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają termin płatności od 1 do 3 miesięcy.

Spółka posiada odpowiednią politykę w zakresie dokonywania sprzedaży tylko zweryfikowanym klientom. Znacząca część należności Spółki jest ubezpieczona, bądź zabezpieczona gwarancjami bankowymi z tytułu centralnego regulowania płatności.

Dzięki temu, zdaniem kierownictwa, nie istnieje dodatkowe ryzyko kredytowe, ponad poziom określony odpisem aktualizującym nieściągalne należności właściwym dla należności handlowych Spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku należności z tytułu dostaw i usług w łącznej kwocie 1 704 tys. zł. (na dzień 31 grudnia 2015 roku: 2 459 tys. zł.) zostały uznane za trudno ściągalne i w związku z tym objęte odpisem.

Odpis aktualizujący wartość należności został ujęty w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Zmiany odpisu aktualizującego należności przedstawiały się następująco:

	Zmiana stanu	
	2016	2015
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	2 459	3 022
Utworzenie	613	114
Wykorzystanie	(1 332)	(450)
Rozwiązanie	(36)	(227)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	1 704	2 459

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług, które na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne:

	Razem	Nieprzeterminowane	Przeterminowane, lecz ściągalne				
			< 30 dni	30 – 90 dni	90 – 180 dni	180 – 365 dni	>365 dni
31 grudnia 2016	156 634	131 085	20 983	3 069	1 303	194	-
31 grudnia 2015	151 551	118 051	26 929	4 765	858	756	192

24. Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne	949	837
Targi	108	576
Prace badawcze i rozwojowe	910	1 218
Podróże służbowe	222	-
Pozostałe	308	228
	2 497	2 859

25. Należności z tytułu pochodnych instrumentów finansowych

Krótkoterminowe aktywa finansowe	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Wartość godziwa instrumentów pochodnych (zerokosztowe strategie opcyjne)	-	5 673
	-	5 673

Szczegółowy opis instrumentów pochodnych zawiera nota 36.2. dodatkowych informacji i objaśnień.

26. Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe

Pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym	1 704	10 810
Odsetki należne od pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym	248	34
Pożyczki udzielone podmiotom pozostałym	1 000	
Odsetki należne od pożyczek udzielonych podmiotom pozostałym	8	
	2 960	10 844

Szczegóły pożyczek udzielonych podmiotom powiązanym przedstawione są w punkcie 34.1. dodatkowych not objaśniających.

W dniu 23.06.2016 roku Spółka udzieliła pożyczki spółce Furnirex Sp. z o.o. na kwotę 1 000 tys. zł. Zgodnie z umową pożyczki ostatnie ciągnięcie może nastąpić do dnia 31.03.2017 roku. Termin spłaty pożyczki został ustalony do dnia 31.12.2017 roku.

27. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w banku i w kasie	17 369	10 082
Inne środki pieniężne (lokaty overnight i lokaty poniżej 3 m-cy, obligacje z terminem wykupu poniżej 3 m-cy)	35 223	35 764
	52 592	45 846

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według wynegocjowanych stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 52 592 tys. zł. (31 grudnia 2015 roku: 45 846 tys. zł.).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania (31 grudnia 2015 roku: nie występowały).

28. Kapitał podstawowy i kapitały zapasowe/ rezerwowe**28.1. Kapitał podstawowy**

Kapitał akcyjny (akcje w sztukach)	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Akcje zwykłe serii A o wartości nominalnej 1 złoty każda	8 793 992	8 793 992
Akcje zwykłe serii B o wartości nominalnej 1 złoty każda	2 456 380	2 456 380
Akcje zwykłe serii C o wartości nominalnej 1 złoty każda	6 058 000	6 058 000
Akcje zwykłe serii D o wartości nominalnej 1 złoty każda	2 047 619	2 047 619
Akcje zwykłe serii E o wartości nominalnej 1 złoty każda	4 327 093	4 327 093
Akcje zwykłe serii F o wartości nominalnej 1 złoty każda	68 000	68 000
Akcje zwykłe serii G o wartości nominalnej 1 złoty każda	150 000	150 000
	23 901 084	23 901 084

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 1 złoty i zostały w pełni opłacone lub pokryte wkładem rzeczowym.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu oraz co do dywidendy i prawa zwrotu z kapitału.

Akcjonariusze o znaczącym udziale

Lista akcjonariuszy posiadających, co najmniej 5% ogólnej liczby akcji Spółki na dzień 20 marca 2017 roku:

L.p.	Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji i głosów	% udział w kapitale zakładowym	% udział w ogólnej liczbie głosów
1.	MaForm SARL	7 763 889	32,48%	32,48%
2.	Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	2 300 000	9,62%	9,62%
3.	SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. *	2 149 448	8,99%	8,99%
4.	ING Otwarty Fundusz Emerytalny	1 200 000	5,02%	5,02%

* w tym Bentham Sp. z o. o. 2.050.000 akcji, 8,58% akcji w kapitale zakładowym i w ogólnej liczbie głosów

28.2. Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej

W ciągu roku sprawozdawczego zakończonego 31 grudnia 2016 nie nastąpiło zwiększenie kapitału ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej (31 grudnia 2015 roku: 1 568 tys. zł.).

Pozostałe kapitały**Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych**

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na początek okresu obrotowego	4 596	3 925
Kwota ujęta w kapitale własnym w okresie sprawozdawczym z tytułu transakcji zabezpieczających	(17 059)	5 088
Kwota przeniesiona do rachunku zysków i strat z tytułu:		

-nieefektywności zrealizowanych transakcji	(113)	(2 255)
- realizacji transakcji podlegających zabezpieczeniu	(18)	(2 012)
- zaprzestania rachunkowości zabezpieczeń	-	-
Odroczony podatek dochodowy	3 266	(150)
Skumulowany wynik osiągnięty na instrumentach finansowych zabezpieczających przepływy pieniężne na koniec okresu obrotowego	(9 328)	4 596

Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe

	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	1 250	193 574	194 824
Odpis z zysku na inwestycje i finansowanie działalności bieżącej Spółki	-	54 035	54 035
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	1 250	247 609	248 859

	Kapitał zapasowy tworzony ustawowo	Pozostałe kapitały rezerwowe i zapasowe	Razem
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	1 250	166 464	167 714
Odpis z zysku na inwestycje i finansowanie działalności bieżącej Spółki	-	27 110	27 110
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	1 250	193 574	194 824

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, Spółka jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w sprawozdaniu Spółki, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego.

O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Zgodnie ze Statutem Spółki na podstawie uchwał Walnego Zgromadzenia kapitały rezerwowe mogą być użyte w szczególności na podwyższenie kapitału zakładowego oraz wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy.

28.3. Niepodzielony wynik finansowy i ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane	31.12.2016	31.12.2015
Zysk netto	97 195	77 936
Niepodzielony wynik finansowy	23 568	23 342
	120 763	101 278

Niepodzielony wynik finansowy pochodzi z wyceny majątku trwałego do wartości godziwych ustalonych na moment przejścia Spółki na MSSF pomniejszonego o podatek odroczony, jak również z tytułu wyceny świadczeń emerytalnych.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy (31 grudnia 2015 roku: nie wystąpiły).

28.4. Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji

MSR 29 „Sprawozdawczość finansowa w warunkach hiperinflacji” wymaga, by jednostki gospodarcze, które prowadziły działalność w warunkach hiperinflacji przeliczyły składniki kapitału własnego (z wyłączeniem zysków zatrzymanych oraz wszelkich nadwyżek z aktualizacji wyceny aktywów) stosując ogólny indeks cen począwszy od dat, w których kapitały te zostały wniesione lub powstały w inny sposób. Przyjmuje się, że w Polsce hiperinflacja występowała w latach 1989 – 1996.

Zdaniem Zarządu wątpliwości budzić może ujmowanie wspomnianej korekty jako niepokrytej straty z lat ubiegłych w sytuacji, gdy nie jest jasne, jakie skutki wywołuje korekta na gruncie KSH. W tej sytuacji zdaniem Zarządu ujęcie korekty

hiperinflacyjnej bezpośrednio w kapitałach Spółki prezentowanych w bilansie mogłoby być mylące dla czytelników tego sprawozdania, z tego powodu biorąc pod uwagę zapisy MSR 1. 17 odpowiednie kwoty i sposób przeliczenia zostały ujęte jedynie w poniższej tabeli (w zł.). Uwzględniając poniżej przedstawioną informację sprawozdanie finansowe rzetelnie przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz przepływy pieniężne Spółki jest zgodne z MSSF.

Kapitał podstawowy w księgach na koniec 1996 roku	17 308
Kapitał podstawowy po uwzględnieniu wskaźników hiperinflacji	25 758
Efekt korekty hiperinflacyjnej na kapitale podstawowym	(8 450)
Kapitał zapasowy w księgach na koniec 1996 roku	50 273
Kapitał zapasowy po uwzględnieniu wskaźników hiperinflacji	60 277
Efekt korekty hiperinflacyjnej na kapitale zapasowym	(10 004)
Łączny efekt korekty hiperinflacyjnej na zyskach zatrzymanych	(18 454)

29. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Krótkoterminowe	Nominalna stopa procentowa %	Termin spłaty	31.12.2016	31.12.2015
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł. - część krótkoterminowa	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR	do 09.06.2019	-	51 138
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł- część krótkoterminowa	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR /1M LIBOR	do 30.06.2019	-	41 635
mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR- część krótkoterminowa	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 12.12.2019	-	5 065
PKO BP S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 3 500 tys. EUR – część krótkoterminowa	1M EURIBOR	do 22.12.2018	4 075	3 140
mBank S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 2 400 tys. EUR - część krótkoterminowa	1M EURIBOR	do 31.12.2018	2 654	2 557
Razem krótkoterminowe			6 729	103 535

Długoterminowe	Nominalna stopa procentowa %	Termin spłaty	31.12.2016	31.12.2015
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł. - część długoterminowa	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR	do 09.06.2019	61 936	-
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł- część długoterminowa	w zależności od waluty wykorzystania 1M WIBOR /1M EURIBOR /1M LIBOR	do 30.06.2019	79 736	-

mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR- część długoterminowa	w zależności od waluty wykorzystania O/N WIBOR lub O/N EURIBOR lub O/N LIBOR	do 12.12.2019	5 533	-
PKO BP S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 3 500 tys. EUR – część długoterminowa	1M EURIBOR	do 22.12.2018	2 447	6 180
mBank S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 2 400 tys. EUR- część długoterminowa	1M EURIBOR	do 31.12.2018	3 156	4 914
Razem długoterminowe			152 808	11 094

Zabezpieczenia kredytów na dzień 31 grudnia 2016 roku	
PKO BP S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 3 500 tys. EUR.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zastaw rejestrowy na zakupionym mieniu ruchomym o wartości nie niższej niż 5 130 tys. EUR 2. Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej 3. Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę zaopatrzonej w deklarację wekslową
mBank S.A. – kredyt inwestycyjny w wysokości 2 400 tys. EUR.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zastaw rejestrowy na zakupionym maszynach i urządzeniach do najwyższej sumy zabezpieczenia 3 600 tys. EUR 2. Cesja praw z polisy ubezpieczeniowej
PKO BP S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hipoteka umowna łączna kaucyjna do kwoty 120 000 tysięcy zł. na prawie użytkowania wieczystego zabudowanych nieruchomości Emitenta oraz zlokalizowanych na tych nieruchomościach budynkach stanowiących odrębny od gruntu przedmiot własności położonych w Hajnówce oraz w Ostrowi Mazowieckiej 2. Weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową, przelewem praw z umów ubezpieczenia nieruchomości, na których ustanowiono hipotekę 3. Zastaw rejestrowy na zapasach rzeczy oznaczonych co do gatunku znajdujących się w Oddziale w Hajnówce
ING Bank Śląski S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 100 000 tys. zł.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zastaw rejestrowy na mieniu ruchomym w fabryce w Suwałkach i Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł. 2. Hipoteka łączna kaucyjna do kwoty 54 000 tysięcy zł. ustanowiona na prawie użytkowania wieczystego gruntu oraz prawie własności budynków w fabryce w Suwałkach wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia 3. Zastaw rejestrowy ustanowiony na zapasach o minimalnej wartości 65 000 tys. zł. w fabryce w Suwałkach i w Ostrowi Mazowieckiej do najwyższej sumy zabezpieczenia 120 000 tys. zł 4. Cesja praw z polis ubezpieczeniowych
mBank S.A. – kredyt obrotowy w wysokości 5 000 tys. EUR.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Weksel in blanco wystawiony przez Kredytobiorcę zaopatrzonej w deklarację wekslową 2. Zastaw rejestrowy na środkach trwałych do najwyższej sumy zabezpieczenia 6 000 tys. EUR

Podział kredytów ze względu na rodzaj waluty (w przeliczeniu na zł, w tysiącach zł.)

Waluta	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
PLN	-	-
EUR	136 204	97 862
USD	23 333	16 767
	159 537	114 629

Przy nominalnej stopie procentowej należy uwzględnić dodatkowo wynegocjowane marże bankowe, które odzwierciedlają ryzyko związane z finansowaniem Spółki.

W dniu 10.06.2016 roku Zarząd Spółki podpisał z Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. aneks do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 14.02.2000 r. Na mocy niniejszego aneksu została podwyższona maksymalna kwota kredytu w 55 000 tysięcy zł., tj. do kwoty 100 000 tysięcy zł oraz został wydłużony okres kredytowania do 09 czerwca 2019 roku.

W dniu 12.08.2016 roku Zarząd Spółki zawarł z ING Bank Śląski S.A. kolejną umowę uzupełniającą do umowy kredytowej z dnia 24.06.2003 r. Przedmiotem umowy uzupełniającej było podwyższenie kwoty kredytu z 45 000 tysięcy zł do 100 000 tysięcy zł. oraz wydłużenie okresu dostępności kredytu do 30.06.2019 roku.

W dniu 15.12.2016 roku Zarząd Spółki podpisał z mBank S.A. aneks do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 20.12.2013 r. Na mocy niniejszego aneksu została podwyższona maksymalna kwota kredytu do kwoty 5 000 tysięcy EUR oraz został wydłużony okres kredytowania do 12.12.2019 roku.

Opis zabezpieczeń kredytów zaprezentowany został w powyższej notcie.

30. Rezerwy oraz rozliczenia międzyokresowe

Rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia została opisana w notcie 16.1. dodatkowych not objaśniających.

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:		
Dotacja do zakupionych środków trwałych	13	37
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe, w tym:	31.12.2016	31.12.2015
Rozliczenia międzyokresowe kosztów z tytułu:		
Prowizje	3 331	2 380
Bonusy dla odbiorców	30 041	18 054
Urlopy	2 577	1 941
Premie	7 670	5 102
Koszty badania bilansu	35	34
Usługi obce	11 253	4 369
Pozostałe koszty	557	178
Rezerwy krótkoterminowe:		
Krótkoterminowa rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia	422	122
Naprawy gwarancyjne	2 133	1 850
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu:		
Dotacja do zakupionych środków trwałych	24	24
	58 043	34 054

Kwota 30 041 tys. zł. jest rezerwą utworzoną przez Spółkę na przyszłe bonusy, które są należne dla klientów z tytułu zrealizowanej w roku 2016 sprzedaży. Wypłata bonusów zostanie zrealizowana poprzez ich potrącenie od zapłat, które nastąpią po dniu bilansowym.

Kwota 11 253 tys. zł. jest rezerwą utworzoną przez Spółkę na koszty usług obcych, w szczególności: marketingowych, ubezpieczenia należności oraz utylizacji.

Spółka na dzień bilansowy zakończony 31 grudnia 2016 roku utworzyła rezerwę na bonus roczny dla Zarządu w wysokości 7 670 tys. zł.

Spółka tworzy rezerwę na koszty przewidywanych napraw gwarancyjnych oraz zwroty produktów sprzedanych w ciągu ostatniego roku w oparciu o poziom napraw gwarancyjnych oraz zwrotów odnotowanych w latach ubiegłych. Przewiduje się, że znacząca większość tych kosztów zostanie poniesiona w następnym roku obrotowym. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne i zwroty oparte zostały na bieżących poziomach sprzedaży i aktualnych dostępnych informacjach na temat zwrotów o rocznym okresie gwarancji i rękojmi na wszystkie sprzedane produkty.

31. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania (krótkoterminowe)

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	78 383	61 242
Wobec jednostek powiązanych	10 745	8 833
Wobec jednostek pozostałych	67 051	52 091
Zaliczki otrzymane na dostawy	587	318
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych	5 347	5 043
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 167	1 070
Ubezpieczenia społeczne	4 037	3 673
Pozostałe	143	300
Pozostałe zobowiązania	14 232	14 330
Zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń	12 373	11 932
Zobowiązania inwestycyjne	771	1 376
Inne zobowiązania	1 088	1 022
	97 962	80 615
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	10 176	3 598
Zobowiązania razem	108 138	84 213

Zasady i warunki płatności powyższych zobowiązań finansowych:

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 34.1. dodatkowych not objaśniających. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach od 7 do 45 dni. Pozostałe zobowiązania nie są oprocentowane i rozliczane są z 1 miesięcznym terminem płatności.

Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatków od towarów i usług jest zwracana Spółce przez właściwe organy podatkowe w okresach miesięcznych.

Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach wymagalności w ciągu całego roku obrotowego.

32. Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów pochodnych

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Wartość godziwa instrumentów pochodnych (zerokosztowe strategie opcyjne)	11 517	-
	11 517	-

33. Zobowiązania warunkowe

- W dniu 27.03.2013 roku Spółka udzieliła czterech poręczeń kredytów zaciągniętych przez FURNIREX Sp. z o.o. z siedzibą w Hajnówce na sfinansowanie inwestycji technologicznej w łącznej wysokości 18 299 tys. zł. FURNIREX Sp. z o.o. złożyła Spółce ofertę, zgodnie z którą zainwestowała środki otrzymane z kredytów technologicznych w nowoczesne inwestycje, które zostały zlokalizowane w wynajętej od Forte S.A. powierzchni produkcyjnej w Hajnówce. FURNIREX Sp. z o.o. z wykorzystaniem nowoczesnych technologii wykonuje usługi przerobu powierzonego materiału na rzecz FORTE i innych producentów mebli. Poręczenia udzielone zostały na rzecz BRE

Banku S.A. (aktualnie mBank S.A.) z okresem ważności do 30.06.2018 roku. Saldo kredytów na dzień 31.12.2016 roku wynosi 1 464 tysięcy zł.

- W dniu 28.06.2016 roku Spółka udzieliła poręczenia i zobowiązała się wykonać wszelkie zobowiązania pieniężne spółki zależnej DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Nowogrodzkiej 50 lok.515 wynikające z umowy kredytowej z dnia 14.12.2015 roku zawartej pomiędzy DYSTRI-FORTE Sp. z o.o. , i ING Bank Śląski SA. Spółka zobowiązała się do zaspokojenia wszelkich zobowiązań Kredytobiorcy, obejmujących w szczególności całkowitą spłatę kwoty głównej kredytu, odsetek, prowizji, opłat i innych kosztów do kwoty 8 700 tysięcy EUR do dnia 29.10.2024 roku. Saldo kredytu na dzień 31.12.2016 roku wynosi 21 951 tysięcy zł.
- W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku Spółka udzieliła następujących zabezpieczeń zobowiązań inwestycyjnych spółki zależnej TANNE Sp. z o. o.:
 - na rzecz SIEMPELKAMP Maschinen- und Anlagenbau GmbH z umowy na zaprojektowanie, dostawę, instalację oraz uruchomienie części linii produkcyjnej do produkcji płyt wiórowych. Łączna wartość netto umowy wynosi 23 650 tys. EUR. Termin zakończenia realizacji inwestycji przewidziano na lipiec 2018 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 11 636 tys. EUR.
 - na rzecz Büttner Energie - und Trocknungstechnik GmbH z umowy na zaprojektowanie, dostawę, instalację oraz uruchomienie części linii produkcyjnej do produkcji płyt wiórowych. Łączna wartość netto umowy wynosi 15 000 tys. EUR. Termin zakończenia realizacji inwestycji przewidziano na marzec 2018 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 7 380 tys. EUR
 - na rzecz PAL SRL z umowy na zaprojektowanie, dostawę, instalację oraz uruchomienie części linii produkcyjnej do produkcji płyt wiórowych. Łączna wartość netto inwestycji wynosi 22 947 tys. EUR . Termin zakończenia realizacji inwestycji przewidziano na maj 2018 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 13 768 tys. EUR
 - na rzecz BUDIMEX S.A. z umowy na kompleksową realizację zadania inwestycyjnego w systemie generalnego wykonawstwa w postaci zaprojektowania i budowy budynku produkcyjno- magazynowego o powierzchni ok. 33 600 m2 w stanie całkowicie wykończonym. Łączna wartość netto umowy wynosi 28 550 tys. zł. Termin zakończenia inwestycji przewidziano na luty 2017 roku. Termin wygaśnięcia zobowiązania przypada na 28.02.2017 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 7 657 tys. zł.
 - na rzecz EWK Umwelttechnik GmbH z umowy na kompleksową realizację zadania inwestycyjnego w postaci zaprojektowania i instalacji systemu oczyszczania powietrza. Łączna wartość netto umowy wynosi 4 700 tys. EUR. Termin wygaśnięcia zobowiązania przypada na 31.12.2019 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 4 230 tys. EUR.
 - na rzecz Robert Burkle GmbH z umowy na kompleksową realizację zadania inwestycyjnego w postaci zaprojektowania i instalacji linii kaszerowania. Łączna wartość netto umowy wynosi 3 125 tys. EUR. Termin wygaśnięcia zobowiązania przypada na 31.12.2017 roku. Saldo zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 2 187 tys. EUR.
- W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku Spółka udzieliła następujących zabezpieczeń zobowiązań kredytowych spółki zależnej TANNE Sp. z o.o.:
 - poręczenia do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o wobec PKO BP S.A. wynikające z Umowy Kredytu z dnia 17.10.2016 r. ,
 - poręczenia do kwoty 105 000 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o wobec BGK wynikające z Umowy Kredytu z dnia 17.10.2016 r. ,
 - poręczenia do kwoty 18 564 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o wobec PKO BP S.A. wynikające z Umowy Hedgingowej z dnia 17.10.2016 r.,
 - poręczenia do kwoty 21 750 tys. EUR za zobowiązania TANNE Sp. z o.o wobec BGK wynikające z Umowy Hedgingowej z dnia 17.10.2016 r.,
 - umowy podporządkowania wierzytelności przysługujących Spółce wobec TANNE Sp. z o.o wierzytelnościom PKO BP S.A. i BGK wynikającym z Umowy Kredytu z dnia 17.10.2016 r oraz Umów Hedgingowych z dnia 17.10.2016 r,
 - ustanowienia zastawów finansowych i zastawów rejestrowych na udziałach TANNE Sp. z o.o posiadanych przez Spółkę,
 - oświadczenia na rzecz PKO BP S.A. o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5) Kodeksu postępowania cywilnego, z całego majątku Spółki do kwoty 105 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu z dnia 17.10.2016 r,
 - oświadczenia na rzecz BGK o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5) Kodeksu postępowania cywilnego, z całego majątku Spółki do kwoty 105 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu z dnia 17.10.2016 r,
 - oświadczenia na rzecz PKO BP S.A. o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5) Kodeksu postępowania cywilnego, z całego majątku Spółki do kwoty 18 564 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedgingowej z dnia 17.10.2016 r,

- oświadczenia na rzecz BGK o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 5) Kodeksu postępowania cywilnego, z całego majątku Spółki do kwoty 21 750 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedingowej z dnia 17.10.2016 r,
- oświadczenia na rzecz PKO BP S.A. o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 6) Kodeksu postępowania cywilnego, z udziałów zastawionych zastawem rejestrowym do kwoty 210 000 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Kredytu z dnia 17.10.2016 r,
- oświadczenia na rzecz PKO BP S.A. o poddaniu się egzekucji na podstawie art. 777 § 1 pkt 6) Kodeksu postępowania cywilnego, z udziałów zastawionych zastawem rejestrowym do kwoty 40.314 tys. EUR związanego z poręczeniem Umowy Hedingowej z dnia 17.10.2016 r.

34. Sprawy sądowe

Nie występują postępowania sądowe, których łączna wartość stanowiłaby co najmniej 10% kapitałów własnych Spółki.

35. Informacje o podmiotach powiązanych

35.1. Transakcje z podmiotami zależnymi

Następująca tabela przedstawia łączne kwoty transakcji zawartych ze spółkami zależnymi. Transakcje dotyczą sprzedaży produktów, towarów i usług oraz zakupów usług.

Podmiot powiązany		Sprzedaż podmiotom powiązanym	Zakupy od podmiotów powiązanych	Należności od podmiotów powiązanych	Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych
MV Forte GmbH	31.12.2016	1 432	19 225	1 358	1 865
	31.12.2015	1 218	15 816	1 146	3 293
Forte Möbel AG	31.12.2016	35 725	2 945	6 956	635
	31.12.2015	32 974	2 515	6 948	869
Forte Baldai UAB	31.12.2016	-	184	-	15
	31.12.2015	-	176	-	14
Forte SK S.r.o.	31.12.2016	9	1 154	-	97
	31.12.2015	-	1 105	-	93
Forte Furniture Ltd.	31.12.2016	-	731	-	-
	31.12.2015	-	623	-	-
Forte Iberia S.l.u	31.12.2016	9	1 314	-	111
	31.12.2015	5	1 004	25	-
Forte Mobilier S.a.r.l.	31.12.2016	-	-	-	-
	31.12.2015	-	-	-	-
Forte Mobila S.r.l.	31.12.2016	-	-	-	-
	31.12.2015	-	-	24	-
TM Handel Sp. z o.o.	31.12.2016	4 145	438	267	187
	31.12.2015	4 419	3 461	320	232
TM Handel Sp. z o.o. S.K.A	31.12.2016	1	-	-	-
	31.12.2015	1	-	-	-
FORT INVESTMENT Sp. z o.o. o.o.	31.12.2016	1	-	-	-
	31.12.2015	-	-	-	-
Dystri Sp. z o.o.	31.12.2016	2 029	12 612	568	2 761
	31.12.2015	2 753	-	3 611	-

Terceira Sp. z o.o.	31.12.2016	396	21 661	215	5 067
	31.12.2015	169	5 531	57	4 332
Tanne Sp. z o.o.	31.12.2016	15 066	12	337	7
	31.12.2015	766	-	941	-
Antwerp Sp. z o.o. SKA	31.12.2016	-	-	-	-
	31.12.2015	16	1 266	-	-
Razem	31.12.2016	58 813	60 276	9 701	10 745
	31.12.2015	42 321	31 497	13 072	8 833

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Spółka jest wspólnikiem

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku Spółka nie prowadziła wspólnych przedsięwzięć.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach z podmiotami niepowiązanymi.

Kredyty i pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku Spółka zawarła następujące umowy pożyczek ze spółkami powiązanymi:

- w dniu 25.02.2016 roku ze spółką zależną Tanne Sp. z o.o. do kwoty 9 000 tysięcy zł, z datą spłaty do 30.06.2016 roku. Całość pożyczki została spłacona w dniu 6.05.2016 roku;
- w dniu 28.02.2016 roku ze spółką zależną TM-Handel Sp. z o.o. SKA, na kwotę 10 tysięcy zł. W dniu 30.12.2016 roku podpisano aneks do umowy pożyczki, zgodnie z którym przedłużono termin spłaty do 30.06.2017 roku;
- w dniu 29.02.2016 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Antwerp Sp. z o.o., zgodnie z którym zwiększono kwotę pożyczki do 30 tysięcy zł. W dniu 30.12.2016 roku podpisano aneks do umowy pożyczki, zgodnie z którym przedłużono termin spłaty do 30.06.2017 roku;
- w dniu 13.06.2016 roku ze spółką zależną Tanne Sp. z o.o. do kwoty 10 000 tysięcy EUR z datą ostatniego ciągnięcia do 30.06.2018 roku. Ciągnięcie może nastąpić w walucie PLN lub EUR. Spłata nastąpi w 20 ratach począwszy od 30.09.2018 roku do 30.06.2023 roku. W dniu 12.08.2016 roku podwyższono kwotę pożyczki do 20 000 tysięcy EUR;
- w dniu 29.06.2016 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Dystri- Forte Sp. z o.o., zgodnie z którym przedłużono termin spłaty 227 tysięcy EUR do 30.06.2017 roku;
- w dniu 30.06.2016 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Galeria Kwadrat Sp. z o.o., zgodnie z którym przesunięto termin spłaty kolejnej raty na 30.06.2018 rok;
- w dniu 31.07.2016 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Kwadrat Sp. z o.o., zgodnie z którym przesunięto termin spłaty kolejnej raty na 31.07.2018 rok;
- w dniu 05.12.2016 roku aneks do umowy pożyczki ze spółką zależną Forte Mobilier SARL, zgodnie z którym zwiększono kwotę pożyczki do 30 tysięcy EUR z datą ostatniego ciągnięcia do 31.12.2017 roku. Spłata nastąpi w 8 ratach począwszy od 31.03.2018 roku;
- w dniu 31.12.2016 roku ze spółką zależną Möbelvertrieb Forte GmbH do kwoty 3 400 tysięcy EUR, z datą ostatniego ciągnięcia do 31.05.2017 roku. Spłata nastąpi w 12 ratach począwszy od 30.06.2017 roku. Pierwsza transza pożyczki została wypłacona w dniu 02.01.2017 roku.

Salda udzielonych pożyczek podmiotom powiązanym na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentuje poniższa tabela:

Podmiot powiązany	Wysokość pożyczki w walucie	Waluta pożyczki	Termin spłaty	Saldo pożyczki na dzień 31.12.2016 w tys. zł.	Wartość odsetek należnych na dzień 31.12.2016
Kwadrat Sp. z o. o.	439	EUR	lipiec 2021	1 441	4
Galeria Kwadrat Sp. z o.o.	1 254	PLN	czerwiec 2023	1 020	7
Fort Investment Sp. z o.o.	5 000	PLN	grudzień 2017	660	4
Dystri- Forte Sp. z o.o.	227	EUR	czerwiec 2017	1 004	3
Fort Mobilier S.a.r.l.	30	EUR	grudzień 2019	88	-
Tanne Sp. z o.o.	20 000	EUR	czerwiec 2023	58 397	230

Antwerp Sp. z o.o.	30	PLN	czerwiec 2017	30	-
TM- Handel Sp. z o.o. SKA	10	PLN	czerwiec 2017	10	-
Möbelvertrieb Forte GmbH	3 400	EUR	marzec 2020	-	-
Razem:				62 650	248
W tym:					
Część krótkoterminowa:					
Kwadrat Sp. z o. o.				-	4
Galeria Kwadrat Sp. z o.o.				-	7
Dystri- Forte Sp. z o.o.				1 004	4
Fort Investment Sp. z o. o.				660	3
Antwerp Sp. z o.o.				30	-
TM- Handel Sp. z o.o. SKA				10	-
Tanne Sp. z o.o.				-	230
Razem:				1 704	248
Część długoterminowa:					
Kwadrat Sp. z o. o.				1 441	-
Galeria Kwadrat Sp. z o.o.				1 020	-
Fort Mobilier S.a.r.l.				88	-
Tanne Sp. z o.o.				58 397	-
Razem:				60 946	-

Powyższe pożyczki zostały udzielone na warunkach rynkowych (oprocentowanie zmienne oparte o EURIBOR / WIBOR plus marża).

Saldo udzielonych pożyczek podmiotom powiązanym na dzień 31 grudnia 2015 roku :

Podmiot powiązany	Wysokość pożyczki w tysiącach	Waluta pożyczki	Termin spłaty	Saldo pożyczki na dzień 31.12.2015 w tys. zł.	Wartość odsetek należnych na dzień 31.12.2015 w tys. zł.
Kwadrat Sp. z o. o.	439	EUR	czerwiec 2018	1 388	3
Galeria Kwadrat Sp. z o.o.	1 254	PLN	czerwiec 2020	1 020	7
Fort Investment Sp. z o.o.	5 000	PLN	grudzień 2015	2 802	17
Dystri- Forte Sp. z o.o.	7 620	PLN	czerwiec 2016	7 616	7
Dystri- Forte Sp. z o.o.	227	EUR	czerwiec 2016	967	-
Fort Mobilier S.a.r.l.	10	EUR	grudzień 2017	43	-
Tanne Sp. z o.o.	1 700	PLN	luty 2016	1 700	-
Antwerp Sp. z o.o.	10	PLN	lipiec 2016	10	-
Razem:				15 546	34
W tym:					
Część krótkoterminowa:					
Kwadrat Sp. z i o				347	3
Galeria Kwadrat Sp. z o.o.				170	7
Dystri- Forte Sp. z o.o.				7 616	7
Dystri- Forte Sp. z o.o.				967	-
Tanne Sp. z o.o.				1 700	-
Antwerp Sp. z o.o.				10	-
Fort Investment Sp. z o. o.				-	17
Razem:				10 810	17
Część długoterminowa:					
Kwadrat Sp. z i o				1 041	-
Galeria Kwadrat Sp. z o.o.				850	-
Fort Mobilier S.a.r.l.				43	-
Fort Investment Sp. z o. o.				2 802	-
Razem:				4 736	-

36. Instrumenty finansowe**36.1. Wartość bilansowa**

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39 na dzień 31 grudnia 2016 roku									
	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Ogółem
Aktywa finansowe trwałe:	-	-	3	60 946	-	-	-	-	60 949
Aktywa finansowe	-	-	3	60 946	-	-	-	-	60 949
Aktywa finansowe obrotowe:	-	-	-	213 528	-	-	-	-	213 528
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	157 976	-	-	-	-	157 976
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	52 592	-	-	-	-	52 592
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	2 960	-	-	-	-	2 960
Zobowiązania finansowe długoterminowe:	-	-	-	-	-	(152 808)	-	(842)	(153 650)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	-	-	-	(152 808)	-	-	(152 808)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	-	-	(842)	(842)
Zobowiązania krótkoterminowe	-	-	-	-	-	(86 971)	(11 517)	(1 076)	(99 564)
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	-	-	(80 242)	-	-	(80 242)
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	-	(11 517)	-	(11 517)
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	-	-	-	-	-	(6 729)	-	-	(6 729)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	-	-	(1 076)	(1 076)
	-	-	3	274 474	-	(239 779)	(11 517)	(1 918)	21 263

Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39 na dzień 31 grudnia 2015 roku									
	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Ogółem
Aktywa finansowe trwałe:	-	-	3	4 736	-	-	-	-	4 739
Aktywa finansowe	-	-	3	4 736	-	-	-	-	4 739
Aktywa finansowe obrotowe:	-	-	-	209 967	-	-	5 673	-	215 640
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	153 277	-	-	-	-	153 277
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	-	5 673	-	5 673
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	-	-	-	45 846	-	-	-	-	45 846
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	10 844	-	-	-	-	10 844
Zobowiązania finansowe długoterminowe:	-	-	-	-	-	(11 094)	-	(1 231)	(12 325)
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	-	-	-	-	-	(11 094)	-	-	(11 094)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	-	-	(1 231)	(1 231)
Zobowiązania krótkoterminowe	-	-	-	-	-	(167 175)	-	(999)	(168 174)
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe	-	-	-	-	-	(63 640)	-	-	(63 640)
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	-	-	-	-	-	(103 535)	-	-	(103 535)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu	-	-	-	-	-	-	-	(999)	(999)
	-	-	3	214 703	-	(178 269)	5 673	(2 230)	39 880

36.2. Wartość godziwa

	Na dzień 31.12.2016		Na dzień 31.12.2015	
	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Wartość bilansowa	Wartość godziwa
Aktywa finansowe trwałe	60 946	60 946	4 739	4 739
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	5 673	5 673
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	52 952	52 952	45 846	45 846
Pozostałe obrotowe aktywa finansowe	2 960	2 960	10 844	10 844
Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	(152 808)	(152 808)	(11 094)	(11 094)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu długoterminowe	(842)	(842)	(1 231)	(1 231)
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(11 517)	(11 517)	-	-
Bieżąca część kredytów bankowych i pożyczek	(6 729)	(6 729)	(103 535)	(103 535)
Zobowiązania finansowe z tytułu leasingu krótkoterminowe	(1 076)	(1 076)	(999)	(999)

Spółka nie porównuje wartości bilansowych i wartości godziwych tych klas instrumentów finansowych, które mają charakter należności lub zobowiązań krótkoterminowych.

Akcje i udziały zaliczane do kategorii aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży dotyczą podmiotów nienotowanych, dla których brak jest możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi i wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości.

36.3. Hierarchia wartości godziwej

Poniższa nota prezentuje ujawnienia dotyczące wyłącznie instrumentów finansowych wycenianych w bilansie według wartości godziwej.

	na dzień 31.12.2016		na dzień 31.12.2015	
	Poziom 2	Poziom 3	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe trwałe	-	3	-	3
Należności z tytułu instrumentów pochodnych	-	-	5 673	-
Zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych	(11 517)	-	-	-
	(11 517)	3	5 673	3

Metody ustalania wartości godziwej instrumentów finansowych.**Poziom I**

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku Spółka nie posiadała instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej kwalifikowanych do poziomu I (w 2015 roku: nie występowały).

Poziom II

Do poziomu II Spółka kwalifikuje należności lub zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych. Zmiany wartości godziwej instrumentów spełniających kryteria rachunkowości zabezpieczeń zalicza się, w części efektywnej do kapitałów własnych Spółki, a w części nieefektywnej do rachunku zysków i strat. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym. Zmiany wartości godziwej instrumentów pochodnych, które nie spełniają kryteriów rachunkowości zabezpieczeń są odnoszone bezpośrednio w wynik finansowy roku obrotowego.

Wartość godziwa instrumentów pochodnych ustalana jest przy zastosowaniu modeli wyceny instrumentów finansowych przy zastosowaniu ogólnie dostępnych kursów walutowych (kurs EUR- 4,4240) i stóp procentowych (1M -12 M WIBID, 1M-12M EURIBOR). Wskaźniki zmienności kursów walut pozyskiwane są z serwisów Reuters lub Bloomberg.

Do wyceny opcji europejskich Spółka stosuje model Garmana – Kohlhagena.

Kursy po jakich są zawierane opcje walutowe zaprezentowano w nocie nr 36.2 Rachunkowość zabezpieczeń.

Poziom III

Do poziomu III zakwalifikowane są udziały posiadane w spółkach nienotowanych, dla których nie jest możliwe wiarygodne ustalenie ich wartości godziwej. Dla spółek tych nie istnieją aktywne rynki ani nie odnotowano porównywalnych transakcji na tego typu walorach. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej udziały te wyceniane są według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

	Stan na dzień	
	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	3	3
Odpisy aktualizujące	-	-
Sprzedaż	-	-
Stan na koniec okresu	3	3

W okresie sprawozdawczym nie miało miejsca przekwalifikowanie, ani przesunięcie instrumentów finansowych między poszczególnymi poziomami (w okresie porównawczym: nie występowało).

36.4. Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat dotyczących instrumentów finansowych ujęte w rachunku zysków i strat.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat (w tym przychody i koszty odsetkowe) na dzień 31 grudnia 2016 roku								
	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa/Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane według amortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	-	-	-	1 013	(1 532)	-	(69)	(588)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	4 730	(6 864)	-	(32)	(2 166)
(Utworzenie)/rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	(577)	-	-	-	(577)
Dywidendy	-	-	11	-	-	-	-	11
Zyski/(straty) ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	-	-	18	-	18
Zyski/(straty) z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	113	-	113
Ogółem zysk/(strata) netto	-	-	11	5 166	(8 396)	131	(101)	(3 189)

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat (w tym przychody i koszty odsetkowe) na dzień 31 grudnia 2015 roku

	Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Aktywa/Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Pożyczki i należności	Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	Instrumenty zabezpieczające	Zobowiązania finansowe wyłączone z zakresu MSR 39	Ogółem
Przychody/(koszty) z tytułu odsetek	-	-	-	993	(1 053)	-	(132)	(192)
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(454)	(815)	-	-	(1 269)
(Utworzenie)/rozwiązanie odpisów aktualizujących	-	-	-	136	-	-	-	136
Dywidendy	-	-	26	-	-	-	-	26
Zyski/(straty) ze zbycia instrumentów finansowych	-	-	-	-	-	-	-	-
Korekta sprzedaży z tytułu transakcji zabezpieczających	-	-	-	-	-	2 011	-	2 011
Zyski/(straty) z tytułu realizacji instrumentów pochodnych	-	-	-	-	-	2 255	-	2 255
Ogółem zysk/(strata) netto	-	-	26	675	(1 868)	4 266	(132)	2 967

37. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Poza instrumentami pochodnymi, do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Spółki. Spółka posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Spółka zawiera również transakcje z udziałem instrumentów pochodnych, przede wszystkim walutowe kontrakty terminowe typu *zerokosztowe strategie opcyjne*. Celem tych transakcji jest zarządzanie ryzykiem walutowym powstającym w toku działalności Spółki.

Zasadą stosowaną przez Spółkę obecnie i przez cały okres objęty badaniem jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Spółka monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych. Zasady rachunkowości Spółki dotyczące instrumentów pochodnych zostały omówione w nocie 6.19.

37.1. Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółki na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim długoterminowych zobowiązań finansowych, które są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych (WIBOR, EURIBOR, LIBOR) powiększonych o marżę. W celu analizy wrażliwości na zmiany stopy procentowej długoterminowych zobowiązań finansowych Spółki tj. kredytów oraz zobowiązań z tytułu leasingu finansowego, założono spadek ich oprocentowania w skali roku – dla EURIBOR o 0,01 pkt. %, spadek oprocentowania w skali roku dla WIBOR o 0,10 pkt. % oraz wzrost oprocentowania w skali roku dla LIBOR o 0,55 pkt. % (2015: WIBOR- spadek o 0,20 pkt. %; EURIBOR spadek o 0,05 pkt. %, LIBOR- wzrost o 0,30 pkt. %).

Spółka nie posiada instrumentów zabezpieczających przed ryzykiem stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej - wrażliwość na zmiany

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przy założeniu niezmienności innych czynników w związku z zobowiązaniami o zmiennej stopie procentowej.

	Zmiana punktów procentowych	Wpływ na wynik finansowy brutto
Rok zakończony dnia 31.12.2016		
PLN	(0,10%)	(13)
EUR	(0,01%)	(1)
USD	0,55%	128
Rok zakończony dnia 31.12.2015		
PLN	(0,20%)	(1)
EUR	(0,05%)	(6)
USD	0,30%	-

Wartość bilansowa instrumentów finansowych Spółki narażonych na ryzyko stopy procentowej, w podziale na poszczególne kategorie wiekowe

31 grudnia 2016 - Oprocentowanie zmienne

	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	6 729	5 603	147 205	-	159 537
Leasing finansowy	1 076	610	232	-	1 918

31 grudnia 2015 - Oprocentowanie zmienne

	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	103 535	5 697	5 397	-	114 629
Leasing finansowy	999	1 231	-	-	2 230

Efektywna stopa procentowa dla kredytów zaciągniętych przez Spółkę wynosiła na dzień 31 grudnia 2016 roku 0,9717 % (2015: 0,8604%).

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów. Pozostałe instrumenty finansowe Spółki, które nie zostały ujęte w powyższych tabelach, nie są oprocentowane i w związku z tym nie podlegają ryzyku stopy procentowej.

37.2. Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji sprzedaży. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Około 85 % zawartych przez Spółkę transakcji sprzedaży wyrażonych jest w walutach innych niż waluta sprawozdawcza jednostki operacyjnej dokonującej sprzedaży.

Spółka stara się negocjować warunki zabezpieczających instrumentów pochodnych w taki sposób, by odpowiadały one warunkom zabezpieczanej pozycji i zapewniały dzięki temu maksymalną skuteczność zabezpieczenia.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego brutto w związku ze zmianą wartości godziwej aktywów i zobowiązań pieniężnych na racjonalnie możliwe wahania kursu EUR, GBP i USD (łącznie) przy założeniu niezmienności innych czynników.

Do analizy przyjęto założenia zmiany kursów walut w oparciu o publikowane prognozy rynkowe: dla danych na dzień 31 grudnia 2016 roku przyjęto wzrost waluty EUR o 1% i waluty USD o 5% (2015: wzrost EUR o 3% i USD o 10 %) oraz spadek waluty EUR o 5 % w ciągu roku (2015: spadek o 3%).

	Procentowa zmiana	Wpływ na wynik finansowy	Wpływ na kapitał
31 grudnia 2016			
Należności handlowe	1%/ 5%	1 535	-
Pożyczki udzielone	1%	609	-
Środki pieniężne	1%/ 5%	161	-
Instrumenty zabezpieczające	1%	-	(8 482)
Zobowiązania handlowe	1%/ 5%	(376)	-
Kredyty bankowe	1%/ 5%	(2 529)	-
Leasing	1%	(24)	-
Razem wpływ wzrostu		(624)	(8 482)
Należności handlowe	(5 %)	(7 648)	-
Pożyczki udzielone	(5 %)	(3 046)	-
Środki pieniężne	(5 %)	(802)	-
Instrumenty zabezpieczające	(5 %)	-	43 710
Zobowiązania handlowe	(5 %)	1 880	-
Kredyty bankowe	(5 %)	6 810	-
Leasing	(5 %)	120	-
Razem wpływ spadku		(2 686)	43 710
31 grudnia 2015			
Należności handlowe	3%/ 10%	4 098	-
Pożyczki udzielone	3%	72	-
Środki pieniężne	3%/ 10%	264	-
Instrumenty zabezpieczające	3%	-	(2 333)
Zobowiązania handlowe	3%/ 10%	(971)	-
Kredyty bankowe	3%/ 10%	(4 613)	-
Leasing	3%	(30)	-
Razem wpływ wzrostu		(1 180)	(2 333)
Należności handlowe	(3 %)	(4 019)	-
Pożyczki udzielone	(3 %)	(72)	-

Środki pieniężne	(3 %)	(262)	-
Instrumenty zabezpieczające	(3 %)	-	25 124
Zobowiązania handlowe	(3 %)	971	-
Kredyty bankowe	(3 %)	3 439	-
Leasing	(3 %)	30	-
Razem wpływ spadku		87	25 124

Zabezpieczenie przed ryzykiem walutowym

Podstawową metodą zarządzania ryzykiem walutowym są strategie zabezpieczające wykorzystujące instrumenty pochodne.

Spółka stosuje do zabezpieczenia przyszłych transakcji walutowych symetryczne strategie opcyjne oraz kontrakty forward.

Wpływ instrumentów pochodnych na sprawozdanie z sytuacji finansowej

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość godziwa otwartych pozycji w instrumentach pochodnych wyniosła (11 517) tys. zł. i w całości została ujęta w zobowiązaniach z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy i inne całkowite dochody

W okresie sprawozdawczym zakończonym 31 grudnia 2016 roku wynik na instrumentach pochodnych ukształtował się na poziomie 131 tysięcy zł. i dotyczył realizacji wygasających strategii opcyjnych objętych rachunkowością zabezpieczeń (stan na 31 grudnia 2015: 4 266 tys. zł.).

Wpływ instrumentów pochodnych na wynik okresu

	01.01-31.12.2016	01.01-31.12.2015
Wpływy na przychody ze sprzedaży	18	2 011
Wpływy na przychody/koszty finansowe , z tego:	113	2 255
- z tytułu realizacji instrumentów pochodnych w okresie	113	2 255
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych w okresie	-	-
Wpływy z instrumentów pochodnych na wynik okresu, łącznie:	131	4 266

Rachunkowość zabezpieczeń

Opis ważniejszych zasad stosowanych odnośnie rachunkowości zabezpieczeń przedstawiony został w nocie 6.20. Zgodnie z nimi zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających zalicza się, w części efektywnej do kapitałów własnych Spółki, a w części nieefektywnej do rachunku zysków i strat. W momencie realizacji zabezpieczanego przychodu ze sprzedaży zmiany wartości godziwej instrumentów zabezpieczających ujmowane są w bieżącym wyniku finansowym.

Nie rzadziej niż na dzień rozpoczęcia zabezpieczenia oraz na koniec każdego miesiąca, dokonuje się oceny efektywności prospectivej porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów.

Na koniec każdego miesiąca dokonuje się pomiaru efektywności zabezpieczania - efektywność retrospektywna – porównując skumulowaną zmianę wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego do skumulowanej zmiany wartości przyszłych przepływów pieniężnych oszacowaną na podstawie danych dotyczących rynku walutowego z dnia wyceny.

Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów zabezpieczających

Kapitał rezerwowy z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych przedstawiono w punkcie 28.3. dodatkowych not objaśniających.

Wartość godziwa kontraktów walutowych

Na dzień 31 grudnia 2016 roku wartość godziwa kontraktów walutowych spełniających kryterium zaliczenia ich do rachunkowości zabezpieczeń wyniosła (11 517) tys. zł. i jako wartość efektywna w całości została ujęta w kapitale rezerwowym z aktualizacji wyceny oraz w zobowiązaniach z tytułu pochodnych instrumentów finansowych.

Poniższa tabela zawiera zbiorcze dane dotyczące wartości godziwych i terminy rozliczeń, a także zbiorcze informacje dotyczące kwoty (wielkości) będącej podstawą przyszłych płatności oraz ceny realizacji efektywnych kontraktów terminowych. Terminy rozliczeń są zbieżne z terminami, w których kwoty odniesione na kapitał z aktualizacji wyceny z tytułu tych transakcji zostaną odniesione do rachunku zysków i strat.

Waluta	Kwota w walucie	Typ transakcji	Data zawarcia	Data realizacji	Kurs terminowy	Nazwa Banku	Wartość godziwa
EUR	9 000	Opcja Put	06.2015	07-09.2017	4,2260	PKO BP S.A.	185
EUR	9 000	Opcja Call	06.2015	07-09.2017	4,5000	PKO BP S.A.	(957)
EUR	21 000	Opcja Put	07.2015	07-12.2017	4,2700	PKO BP S.A.	742
EUR	21 000	Opcja Call	07.2015	07-12.2017	4,5166	PKO BP S.A.	(2 476)
EUR	15 500	Opcja Put	08.2015	09.2017-06.2018	4,2800	PKO BP S.A.	774
EUR	15 500	Opcja Call	08.2015	09.2017-06.2018	4,6670	PKO BP S.A.	(1 561)
EUR	42 000	Opcja Put	10.2015	01.2017-09.2018	4,3000	PKO BP S.A.	2 232
EUR	42 000	Opcja Call	10.2015	01.2018-09.2018	4,6300	PKO BP S.A.	(4 890)
EUR	12 000	Opcja Put	11.2015	10.2018-11.2018	4,3000	PKO BP S.A.	880
EUR	12 000	Opcja Call	11.2015	10.2018-11.2018	4,7070	PKO BP S.A.	(1 857)
EUR	24 000	Opcja Put	04.2016	01-03.2019	4,3500-4,4000	PKO BP S.A.	2 407
EUR	24 000	Opcja Call	04.2016	01-03.2019	4,8500-4,9250	PKO BP S.A.	(2 960)
EUR	18 000	Opcja Put	08.2016	07-08.2019	4,3500-4,4000	PKO BP S.A.	2 708
EUR	18 000	Opcja Call	08.2016	07-08.2019	4,8500-4,9250	PKO BP S.A.	(3 656)
EUR	8 000	Opcja Put	10.2016	10.2019	4,4500	PKO BP S.A.	2 214
EUR	8 000	Opcja Call	10.2016	10.2019	4,8850	PKO BP S.A.	(2 658)
EUR	8 000	Opcja Put	11.2016	11.2019	4,5000	PKO BP S.A.	2 542
EUR	8 000	Opcja Call	11.2016	11.2019	5,1400	PKO BP S.A.	(1 662)
Razem						PKO BP S.A.	(7 993)
EUR	10 500	Opcja Put	12.2014	01-03.2017	4,3000	mBank S.A.	39
EUR	10 500	Opcja Call	12.2014	01-03.2017	4,6030-4,6770	mBank S.A.	(19)
EUR	18 500	Opcja Put	08.2015	09.2017-06.2018	4,2800	mBank S.A.	886
EUR	18 500	Opcja Call	08.2015	09.2017-06.2018	4,6400	mBank S.A.	(1 912)
EUR	25 500	Opcja Put	12.2015	08-11.2018	4,3500	mBank S.A.	1 989
EUR	25 500	Opcja Call	12.2015	08-11.2018	4,6700	mBank S.A.	(3 230)
EUR	5 000	Opcja Put	05.2016	01-04.2019	4,4500	mBank S.A.	654
EUR	5 000	Opcja Call	05.2016	01-04.2019	4,9250	mBank S.A.	(577)
EUR	7 000	Opcja Put	10.2016	09.2019	4,4000	mBank S.A.	1 672
EUR	7 000	Opcja Call	10.2016	09.2019	4,9080	mBank S.A.	(2 158)

Razem						mBank S.A.	(2 656)
EUR	32 000	Opcja Put	06.2015	01-06.2017	4,2000	ING Bank Śląski S.A.	135
EUR	32 000	Opcja Call	06.2015	01-06.2017	4,4818	ING Bank Śląski S.A.	(1 799)
EUR	37 000	Opcja Put	01.2016	10.2017-12.2018	4,4500	ING Bank Śląski S.A.	4 338
EUR	37 000	Opcja Call	01.2016	10.2017-12.2018	4,7800	ING Bank Śląski S.A.	(3 763)
EUR	15 000	Opcja Put	04.2016	01-03.2019	4,4000	ING Bank Śląski S.A.	1 663
EUR	15 000	Opcja Call	04.2016	01-03.2019	4,8950	ING Bank Śląski S.A.	(1 774)
EUR	10 000	Opcja Put	05.2016	04.2019	4,4500	ING Bank Śląski S.A.	1 322
EUR	10 000	Opcja Call	05.2016	04.2019	4,9600	ING Bank Śląski S.A.	(1 120)
EUR	22 000	Opcja Put	06.2016	05-06.2019	4,4500	ING Bank Śląski S.A.	2 943
EUR	22 000	Opcja Call	06.2016	05-06.2019	4,9300	ING Bank Śląski S.A.	(2 813)
Razem						ING Bank Śląski S.A.	(868)

Ryzyka związane z terminowymi kontraktami walutowymi to ryzyka stopy procentowej, kursu walutowego oraz niewypłacalności drugiej strony transakcji. Ryzyko kredytowe jest jednak ograniczone, gdyż drugą stroną transakcji są banki o wysokim standingu finansowym.

37.3. Ryzyko kredytowe

W Spółce funkcjonuje procedura przyznawania kontrahentowi limitu kredytu kupieckiego i określenie formy jego zabezpieczenia. Wszyscy klienci, którzy pragną korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Większa część należności handlowych jest ubezpieczona, bądź zabezpieczona gwarancjami bankowymi z tytułu tzw. centralnego regulowania płatności. Dodatkowo należności kontrahentów są regularnie monitorowane przez służby handlowe i finansowe. W przypadku wystąpienia należności przeterminowanych zgodnie z obowiązującymi procedurami następuje wstrzymanie sprzedaży i uruchamiana jest windykacja należności.

W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, takich jak środki pieniężne i ich ekwiwalenty, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne o dodatniej wartości godziwej, ryzyko kredytowe Spółki powstaje w wyniku niemożności dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy.

W Spółce nie występują istotne koncentracje ryzyka kredytowego.

37.4. Ryzyko związane z płynnością

Spółka narażona jest na ryzyko płynności wynikające z relacji zobowiązań krótkoterminowych do aktywów obrotowych. Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/ zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Spółki jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty bankowe oraz umowy leasingu finansowego.

Tabela poniżej przedstawia zobowiązania finansowe Spółki na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku wg daty ich zapadalności na podstawie umownych niezdyktowanych płatności.

31 grudnia 2016	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	6 729	5 603	147 205	-	159 537
Leasing finansowy	1 076	610	232	-	1 918
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	97 962	-	-	-	97 962
	105 767	6 445	147 205	-	259 417

31 grudnia 2015	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Razem
Kredyty bankowe	103 535	5 697	5 397		114 629
Leasing finansowy	999	1 231	-	-	2 230
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	80 615	-	-	-	80 615
	185 149	12 325	-	-	197 474

38. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Spółki jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Spółki i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku i 31 grudnia 2015 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Spółka monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Zasady Spółki stanowią, by wskaźnik ten mieścił się w przedziale 20% - 40%.

	31.12.2016	31.12.2015
Oprocentowane kredyty i pożyczki	159 537	114 629
Leasing finansowy	1 918	2 230
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, rezerwy i rozliczenia międzyokresowe	180 994	126 505
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(52 592)	(45 846)
Zadłużenie netto	289 857	197 518
Kapitał podstawowy	23 901	23 901
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	113 214	113 214
Pozostałe kapitały rezerwowe	248 860	194 824
Kapitał z aktualizacji wyceny	(9 328)	4 596
Kapitał z połączenia	(1 073)	(1 073)
Program motywacyjny	2 354	1 290
Zyski zatrzymane	120 763	101 278
Kapitał razem	498 691	438 030
Kapitał i zadłużenie netto	788 548	635 548
Wskaźnik dźwigni	36,76%	31,08%

38.1. Transakcje z udziałem Zarządu, kluczowego kierownictwa lub członków ich najbliższych rodzin

Program motywacyjny dla Członków Zarządu Jednostki Dominującej i emisja warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F z wyłączeniem prawa poboru warrantów subskrypcyjnych serii D, E i F

W dniu 10 czerwca 2014 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie FABRYK MEBLI „FORTE” S.A., zatwierdziło wprowadzenie programu motywacyjnego dla Członków Zarządu Spółki („Program Motywacyjny”).

Celem Programu Motywacyjnego jest dążenie do rozwoju Grupy Kapitałowej Spółki i jej jednostek zależnych („Grupa Kapitałowa”) poprzez stworzenie mechanizmów motywacyjnych dla osób odpowiedzialnych za zarządzanie, odnoszących się do wyników finansowych Grupy Kapitałowej i wzrostu wartości akcji Spółki.

Program ten ma charakter programu rozliczanego poprzez emisję instrumentów kapitałowych w zamian za świadczone usługi – łącznie 356 220 imiennych Warrantów subskrypcyjnych Spółki w trzech seriach po cenie emisyjnej równej średniej arytmetycznej kursu akcji Spółki notowanych na GPW, obliczonej na podstawie notowań tych akcji w okresie od dnia 28 kwietnia 2014 roku do dnia 10 czerwca 2014 roku.

Cena emisyjna akcji Spółki serii H została ustalona uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 27 października 2014 roku na kwotę 46,19. Każdy Warrant uprawnia do objęcia jednej akcji serii H za cenę emisyjną.

Zakres przyjętego programu motywacyjnego prezentuje poniższa tabela, zgodna z zatwierdzonym Regulaminem Programu Motywacyjnego.

	Seria D	Seria E	Seria F
Liczba Warrantów subskrypcyjnych	118 740	118 740	118 740
Okres nabywania uprawnień	10.06.2014 - 31.12.2014	01.01.2015 - 31.12.2015	01.01.2016 - 31.12.2016
Warunki uprawniające do nabycia Warrantów	<p>1/niezgłoszenie przez biegłego rewidenta istotnych zastrzeżeń do skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2014;</p> <p>2/ wzrost o co najmniej 10% zysku netto na jedną akcję Spółki na dzień 31 grudnia 2014 w stosunku do stanu na koniec 2013 roku;</p> <p>3/ wzrost o co najmniej 10% średniego kursu akcji Spółki na GPW., obliczonego na podstawie wszystkich notowań tych akcji w grudniu 2014 roku, w stosunku do średniego kursu akcji Spółki na GPW obliczonego na podstawie wszystkich notowań tych akcji w grudniu 2013 roku;</p> <p>3/ pełnienie funkcji Członka Zarządu Spółki, przez co najmniej sześć miesięcy w danym okresie i pozostawanie nimi na koniec danego okresu oraz uzyskanie absolutorium z pełnienia funkcji Członka Zarządu Spółki w danym okresie.</p>	<p>1/ niezgłoszenie przez biegłego rewidenta istotnych zastrzeżeń do skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2015;</p> <p>2/ wzrost o co najmniej 10% zysku netto na jedną akcję Spółki na dzień 31 grudnia 2015 w stosunku do stanu na koniec 2014 roku;</p> <p>3/ wzrost o co najmniej 10% średniego kursu akcji Spółki na GPW., obliczonego na podstawie wszystkich notowań tych akcji w grudniu 2015 roku, w stosunku do średniego kursu akcji Spółki na GPW obliczonego na podstawie wszystkich notowań tych akcji w grudniu 2014 roku;</p>	<p>1/ niezgłoszenie przez biegłego rewidenta istotnych zastrzeżeń do skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej za rok obrotowy 2016;</p> <p>2/ wzrost o co najmniej 10% zysku netto na jedną akcję Spółki na dzień 31 grudnia 2016 w stosunku do stanu na koniec 2015 roku;</p> <p>3/ wzrost o co najmniej 10% średniego kursu akcji Spółki na GPW., obliczonego na podstawie wszystkich notowań tych akcji w grudniu 2016 roku, w stosunku do średniego kursu akcji Spółki na GPW obliczonego na podstawie wszystkich notowań tych akcji w grudniu 2015 roku;</p>

Wzrost zysku netto na jedną akcję Spółki, stanowiący warunek zaoferowania Warrantów przypadających za dany okres, ustalany jest na podstawie skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, zbadanego przez biegłego rewidenta i zatwierdzonego uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki.

Wykonanie praw z Warrantów może nastąpić nie wcześniej, niż po upływie roku od formalnej decyzji o ich objęciu i nie później, niż do dnia 30 listopada 2018 roku.

Serie programu motywacyjnego traktuje się jako odrębne programy w rozumieniu MSSF 2.

Wartość godziwa programu motywacyjnego

Wartość godziwą programu dla serii F określono na kwotę 1 064 tys. zł. i taka wartość zaksięgowano we wzroście kapitału własnego w pozycji program motywacyjny oraz w kosztach świadczeń pracowniczych.

Liczba i średnie ważone ceny wykonania warrantów są następujące:

	Seria	Liczba Warrantów	śr. ważona cena wykonania
Występujące na 01.01.2016, w tym:		237 480	
	D	118 740	46,19
	F	118 740	46,19
Zmiana w ciągu okresu sprawozdawczego		-	-
Występujące na 31.12.2016, w tym:		237 480	
Możliwe do wykonania na 31.12.2016	D	118 740	46,19
	F	118 740	46,19

38.2. Podmiot o znaczącym wpływie na Spółkę

Informacja o podmiotach posiadających powyżej 5% udziałów w kapitale jednostki została przedstawiona w nocie 28.1.

38.3. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszelkie transakcje z podmiotami powiązanymi są przeprowadzane na warunkach stosowanych przez Spółkę w relacjach z podmiotami niepowiązanymi.

38.4. Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej Spółki

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej Spółki:

	Okres 12 miesięcy zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Wynagrodzenie Zarządu, w tym:	13 748	11 800
w przedsiębiorstwie Emitenta	12 960	11 017
Maciej Formanowicz	5 416	4 348
Gert Coopmann	2 956	2 558
Klaus Dieter Dahlem	2 008	1 922
Maria Florczuk	1 152	729
Mariusz Gazda	1 428	1 022
Rafał Prendke	-	438
z tytułu pełnienia funkcji we władzach jednostek zależnych	788	783
Maciej Formanowicz	547	537
Gert Coopmann	241	246

Rada Nadzorcza:	324	279
Zbigniew Sebastian	84	69
Władysław Frasyniuk	-	17
Stanisław Krauz	60	52
Tomasz Domagalski	60	52
Stefan Golonka	60	52
Jerzy Smardzewski	60	37

Szczegółowe zmiany w składzie osobowym Rady Nadzorczej zostały opisane w pkt 10 ładu korporacyjnego.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne pozostałym członkom głównej kadry kierowniczej:

	Rok zakończony	
	31.12.2016	31.12.2015
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia i narzuty)	8 507	5 921
Nagrody jubileuszowe	-	-
Świadczenia po okresie zatrudnienia	79	25
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	-	-
Świadczenia pracownicze w formie akcji własnych	-	-
Łączna kwota wynagrodzenia wypłaconego głównej kadrze kierowniczej (za wyjątkiem członków Zarządu i Rady Nadzorczej)	8 586	5 946

38.5. Udziały wyższej kadry kierowniczej w programie akcji pracowniczych

W okresie sprawozdawczym programy akcji pracowniczych nie występowały.

39. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Spółce w okresie styczeń – grudzień roku kształtowało się następująco:

	2016	2015
Zarząd Spółki	5	5
Administracja	206	187
Dział sprzedaży	480	585
Pion produkcji	2 251	2 107
Pozostali	147	133
Razem	3 089	3 017

40. Zdarzenia następujące po bilansowym zakończeniu okresu sprawozdawczego

W dniu 02.01.2017 r. Spółka otrzymała od SKARBIEC Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. z siedzibą w Warszawie zawiadomienie, działającym:

- 1) w imieniu własnym, jako podmiot zarządzający portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych,
 - 2) w imieniu zarządzanego przez siebie funduszu SEZAM XX Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego Aktywów Niepublicznych,
 - 3) w imieniu zarządzanego przez siebie funduszu SKARBIEC Funduszu Inwestycyjnego Otwartego z wydzielonymi Subfunduszami,
- informację, iż w wyniku nabycia w dniu 28 grudnia 2016 r. przez BENTHAM Sp. z o.o. – spółkę portfelową funduszu SEZAM XX FIZ Aktywów Niepublicznych, akcji spółki FABRYK MEBLI FORTE S.A. udział Funduszy wraz ze Spółką Portfelową przekroczył 5 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Emitenta.

Na dzień 27 grudnia 2016 r. Fundusze posiadały łącznie 99 448 akcji Spółki, co stanowiło 0,42 % udziału w kapitale zakładowym Spółki. Akcje uprawniały do wykonywania 99 448 głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, co dawało 0,42 % udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce. Po nabyciu akcji przez Spółkę Portfelową na dzień 28 grudnia 2016 r., Fundusze wraz z Spółką Portfelową posiadają łącznie 2 149 448 akcji Spółki, co stanowi 8,99 % udziału w kapitale zakładowym Spółki. Akcje uprawniając do wykonywania 2 149 448 głosów z akcji na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy Spółki, co daje 8,99 % udziału w ogólnej liczbie głosów w Spółce.

W dniu 18.01.2017 r. Spółka zawarła z Indian Furniture Products Limited z siedzibą w Chennai Indie, podmiotem należącym do Grupy Kapitałowej ADVENTZ, umowę joint venture, dotyczącą produkcji i sprzedaży mebli na rynku indyjskim. Elementem umowy joint venture jest utworzenie podmiotu o nazwie FORTE FURNITURE PRODUCTS INDIA PVT. LTD z siedzibą w Chennai, Indie, w którym każdy z udziałowców, tj. FORTE i IFPL, posiada po 50% udziałów. Wkład pieniężny wniesiony do kapitału zakładowego FFPI przez każdego z udziałowców wyniesie równowartość ok. 2 mln. EUR, a zasadniczym przedmiotem działalności FFPI będzie produkcja i sprzedaż mebli. Działalność FFPI oparta będzie o istniejący zakład produkcyjny i sieć sprzedaży w Indiach, będące dotychczas własnością IFPL oraz o dostarczane przez FORTE know-how wzornictwo, rozwój produktu i technologię produkcji. Planowane rozpoczęcie działalności operacyjnej FFPI przewidziane jest na kwiecień 2017 r.

Podpis osoby, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Anna Wilczyńska

.....

Podpisy wszystkich Członków Zarządu:

Prezes Zarządu

Maciej Formanowicz

.....

Członek Zarządu

Gert Coopmann

.....

Członek Zarządu

Klaus Dieter Dahlem

.....

Członek Zarządu

Maria Florczuk

.....

Członek Zarządu

Mariusz Gazda

.....

Ostrów Mazowiecka, dnia 20 marca 2017 roku